

PEDAGÓGUSOK LAPJA

LXVI ÉVFOLYAM
A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE HÍRLAPJA ÉS HÍRLEVELE
2010. JANUÁR 10.
ALAPÍTVÁ: 1945-BEN

1.

ÚJ ÉV, ÚJ KIHÍVÁSOK

Ismét fordult az idő kereke egyet, új év kezdődött. Nem lesz könnyű. A gazdasági nehézségekről már van elképzelésünk, hisz tudjuk, a világválság indukálta kényszer költségvetés megszorításai nem teszik könnyebben megélhetővé mindennapjainkat. De idén – választási év lévén – politikai kihívásokkal is szembe kell néznünk. Mivel az országgyűlési és önkormányzati választások kimenetele még annak életét is befolyásolja, aki a mindennapok szintjén egyáltalán nem ártja bele magát a politikába, a Pedagógusok Szakszervezete arra biztatja tagjait, mindenképp vegyenek részt a voksoláson, tekintsék azt lelkiismereti kérdésnek, és aszerint szavazzanak is.

Am a tisztánlátáshoz objektív szemüveg is kell, vegyük hát számba – legalább nagyvonalakban – a négy év alatt hozott oktatáspolitikai döntéseket, azok hatását.

A Hiller István vezette Oktatási és Kulturális Minisztérium hivatalba lépésekor leszögezte: új gondolkodást szeretne megvalósítani az oktatásban, aminek lényege, hogy nem az intézményrendszert, hanem a diákot teszi a középpontba. Megerősítették a kompetenciákat, azok oktatását kiterjesztették a felső tagozat első két évére is. Az Oktatási Kerekasztal munkáján alapulva megszületett az elmúlt másfél évtized legátfogóbb korszerűsítési programja: az Új Tudás, sajnos a gazdasági világválság miatt csak töredéke tudott megvalósulni. Mintegy 104 milliárd forintnyi uniós támogatással beindult az elmúlt mintegy hat évtized legnagyobb iskolafelújítási programja. Nemzeti stratégia készül az iskolai erőszak visszaszorítására. A szegregáció és a létező esélykülönbségek csökkentésére rendszerjellegű változtatást javasolt a miniszter: Magyarországon az iskola-fenntartók sorába – a már létezők mellett – ismét iktassák be az államot. A folyamatosan, évente egy magyar középváros lakosságával csökkenő gyereklétszám okozta gondra az oktatási kormányzat a kistérségi társulások támogatását tekinti a legjobb megoldásnak.

Pedagógusszemmel nézve az elmúlt négy év során azonban történt olyan – gazdasági kényszer diktálta – változtatás is, ami a közoktatásban dolgozók helyzetét nehezítette. A közoktatást súlyos megszorító intézkedések érték. Emelkedett a pedagógusok óraszámja. Az iskola-összevonások következtében mintegy 7-10 ezer tanítót, tanárt kellett elbocsátani. A jövő évi költségvetés tervezésekor napvilágra került, hogy a kormány 2010-től közel 30 százalékkal csökkentené alapfokú művészetek oktatására fordított állami támogatást, és megszűnne a két tanítási nyelvű képzések támogatása is.

A történéseket a Pedagógusok Szakszervezete is követte, és programjának megfelelően a szakmai, munkavállalói és tanulói érdekek képviselőit elsősorban az eredményes tárgyalásokra, megállapodásokra törekedett. Érdekvédő munkájának következményeként többek közt emelték a pedagógiai programok normatíváját, nem szűnik meg a két tannyelvű képzések támogatása, megmaradt a rászorulóknak ingyenes étkeztetése, sőt, az a 7. osztályra is kiterjed, az érettségi lebonyolítására fordított összeget megemelték, az informatikai fejlesztésekre szánt 4 milliárd forint visszakerült a költségvetésbe. Az Új Tudás Program teljessége ugyan sérült, de célkitűzései közül az integrációs intézményekben dolgozó pedagógusok, az SNI-s gyerekekkel foglalkozó gyógypedagógusok támogatása, ahogy a gyermekvédelmi támogatásban részesülők óvodáztatási támogatása is megmaradt.

A PSZ előtt idén is jelentős feladatok állnak. Februári kongresszusán többek között határoz arról, hogy az elmúlt négy évben programjának megfelelően végezte-e érdekvédelmi munkáját. De ebben az évben szembe kell néznie azzal is, mi az oka a taglétszám csökkenésének, és hogyan lehet annak megállításáról gondoskodni. Mind ezen túl a szervezet – ahogy ezt eddig minden választás után, minden kormánnyal szemben megtette – az új kormánnyal szemben is megfogalmazza majd elvárásait.

Millei Ilona

A TARTALOMBÓL:

- NÉHÁNY FONTOSABB TÖRVÉNYI VÁLTOZÁS
- AZ INTEGRÁCIÓRÓL TANÁCSKOZTAK
- PÉLDAMUTATÓ PEDAGÓGUSOK
- EÖTVÖS JÓZSEF-EMLÉKPLAKETT KITÜNTETÉSEK
- AZ ÓVODÁSOK GONDJAI
- AZ ÉRTELMI FOGYATÉKOSOK INTEGRÁLT OKTATÁSA
- ÜDÜLÉSI CSEKKEL SOKKAL KÖNNYEBB
- A POLITIKUSOK PEDAGÓGIÁJA
- FÓKUSZBAN A PEDAGÓGUSKÉPZÉS
- PL-ÚTMUTATÓ:
 - Költségvetés, 2010;
 - Munkajogi kérdések

**In memoriam
RÉPÁS LÁSZLÓ (1942–2009)**

Fájó szívvel és reszkető lélekkel állok itt Répás László hamvai előtt, hogy a veszprémi Ipari Szakközépiskola és Gimnázium egykori és jelenlegi tantestülete, diáksága nevében búcsút vegyek a kiváló tanítótól, igaz kollégától.

Tudtuk, hogy beteg, de valamennyien, akik ismertük munkabíráását és akaraterejét, bizakodtunk felépülésében. Most már hiába várjuk, nem jön többet! Nem marad más számunkra, mint az emlékezés, emlékezés munkásságára, emberi nagyságára. Egész munkáséletét iskolánkban töltötte, öt évtizeden át munkálkodott szeretett iskolájáért, ami a szó igazi értelmében második otthona volt. Valamikor 1957-ben léphette át először a kapuját, amikor beiratkozott a Vegyipari Technikumba. Az iskolához haláláig erősen kötődött. Oktató-nevelő munkáját technikustanárként kezdte. A munka mellett tanult, vegyész-mérnöki, majd mérnök-tanári diplomát szerzett. Szaktudása, szakmásteretete révén hamarosan a vegyész szak motorjává vált, elévülhetetlen érdemei vannak abban, hogy az iskolánkban folyó vegyész-képzés országosan is elismertté vált. Szakmai munkaközösséget vezetett, évekig volt országos szakfelügyelő, nyugdíjba vonulásáig gyakorlati oktatásvezetőként tevékenykedett. Számtalan publikációja jelent meg szakmai lapokban, tanterveket írt, tankönyvek sokaságát lektorálta.

Munkájának igazi értelmét a tanulókkal való foglalkozás jelentette. Tanítványaival szemben szigorú, igényes volt, sokat követelt, mindezt tette nagy-nagy szeretettel. Ezért tanítványai is tisztelték és szerették. Osztályfőnökként sok időt töltött tanulóival, sokak életútját nyomon követte, segítette őket a továbbtanulásban és az elhelyezkedésben.

Mint az iskola pedagógus-szakszervezetének titkára tevékenyen vett részt az alkalmazotti, pedagógusközösség formálásában. Mindig segítőkész, megértő volt, bátran fordulhattunk hozzá problémáinkkal, ezért nagy tiszteletnek és szeretetnek örvendett.

Nem tudom én sem megállni, hogy ne szóljak a Volán-telep mögötti kertjéről, ahová szabadidejében kijárt gondozni virágait, növényeit. Szinte nincs iparis tanár, akinek kertjében ne virulnának Laci virágai. Ezek a virágok is hosszú ideig rá fognak emlékeztetni bennünket.

Köszönjük a sorsnak, hogy adta őt nekünk: a szerető, gondoskodó férjet, a gyermekeiért és unokáiért minden áldozatra képes édesapát, nagyapát, a segítőkész kollégát, a tudását, emberségét átadó tanárt, az igazi barátot.

Felejtethetetlen halottunk többé már nem lehet közöttünk. De emeljük fel lelkiünket! Éppen az érthetetlen halál ellen, és éppen az ő példája nyomán. Mert semmi sem lehet erősebb, mint a tiszta emlék, nem lehet megtartóbb, mint az önmagunkban és társainkban való tiszta hit.

Emlékét, családján kívül, megőrzi szerető kollégái, barátai és az a sok ezer diák, akiket tudásából, szeretetéből, emberségéből részesített. Ki egyszerű szót őriz tőle, ki simogató kezét vagy oktató, tanári hangsúlyt, egyre megy: kinőhet belőle majd az önmagunkat is megtartó emlékezet.

Drága Kollégánk, kedves Barátunk, szeretett Tanár Úr! Nyugodj békében!

*A búcsúbeszédet Répás László temetésén
2009. november 26-án
Sándor László nyugalmazott igazgató mondta el*

**Kukorelli Edit emlékére
1922–2009**

Eltávozott közülünk mindenki Edit nénije. Kőbánya pedagógustársadalma gyászol.

1922-ben Budapesten született. 1940-ben óvónői oklevelet szerzett a Szent Lélek Intézetben. 1948-ig üzemi óvodában dolgozott. 1948-ban került Kőbányára. Ettől a naptól munkás életének minden napját Kőbányának szentelte. Volt gyermekvédelmi felelős, 1951-től pedig vezető óvónőként dolgozott a kerületben.

Emberi és pedagógiai kvalitására jellemző volt, hogy a szükséglakótelep rossz szociális körülményei között élő szülők is rendezetten küldték gyermekeiket az óvodába. Hivatásszeretete, személyes példamutatása, tervszerű és pontos munkája óvodájának fővárosszerte elismerést szerzett. Az intézmény 1976-tól a Bem József Óvónői Szakközépiskola gyakorló óvodájává lett.

Az emberszeretet, a közeli és tágabb környezetének való segíteni akarás miatt hamar a szakszervezet soraiban találta magát. 1946 óta volt tagja szervezetünknek, 1952-től pedig a Kőbányai Szervezet gazdasági felelőse volt 1989-ig. Szinte mindenkit ismert a kerületben, mindenkire volt egy jó szava, sokszor kérés nélkül is segítségére volt pályatársainak. Amikor egészségi állapota megromlott, és személyesen nem tudott részt venni a munkában, ismerősein, barátain keresztül igyekezett ott lenni a mindennapokban. Csodálatos szellemi frissességgel rendelkezett, személyében Kőbánya emlékezetét veszítettük el.

Edit néni, nyugodj békében!

Pedagógusok Szakszervezete X. kerületi Bizottsága
Kőő Jánosné gazdasági felelős

OLVASD, ÉS ADD TOVÁBB!

A Pedagógusok Lapja internetes honlapunkkal (www.pedagogusok.hu) együtt szakszervezetünk tisztségviselőinek, tagjainak egyik legfontosabb információforrása. Az évi előfizetés díja 5 százalék áfával 4100 forint. Az intézmények banki átutalással (számlaszám: 11707024-20100456) fizethetnek elő, az egyéni érdeklődőknek csekket postázunk.

Továbbra is szívesen fogadjuk a hirdetéseket. Az egész oldalas hirdetés (A/4-es formában, fekete-fehérben) 90 000 forint, a féloldalal 45 000, a negyedoldalal 22 000 forint. Az apróhirdetés szavanként 45 forint. Minden egyes díjtételt 20 százalékos áfa terhel. A hirdetések beküldésének határideje: a megjelenési hónap 3. napja.

Bükkaranyoson 9 fős vendégház egész évben várja a kirándulni, pihenni vágyókat. Teljesen felszerelt konyhával, a kertben bográcsoszási lehetőséggel. Ár: 1800 Ft/fő/éj. Elérhetőség: Molnárné Gál Erika, tel.: 06-70-947-8346. E-mail: danifreemail@freemail.hu (x)

PEDAGÓGUSOK LAPJA

A Pedagógusok Szakszervezetének hírlapja és hírlevele

Főszerkesztő: **Millei Iona**

Technikai szerkesztő: **Márfiné Bécsi Erika**

Szerkesztőség: 1068 Budapest, Városligeti fasor 10. Telefon/fax: 322-8464

Levél cím: 1417 Budapest, Postafiók 11

Kiadja: a Pedagógusok Szakszervezete Országos Irodája
1068 Budapest, Városligeti fasor 10. Központi telefon: 322-8452-től 56-ig

Felelős kiadó: **Galló Istvánné elnök**

Internet: www.pedagogusok.hu; E-mail: pedlap@pedagogusok.hu

Terjeszti: a Pedagógusok Szakszervezete. Évi előfizetési díj: 4100 Ft

Index: 26651 ISSN 0133-2260

Tanárt és tanítót is keresnek Észak-Magyarországon

A Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves és Nógrád megye alkotta Észak-magyarországi régióban 110 ezer regisztrált álláskereső és 6,5 ezer betöltetlen álláshely van. Az állásajánlatok túlnyomó többsége továbbra is valamilyen támogatáshoz kötött, mindössze ötödéhez nem kötődött támogatási forma. A munkaadók többnyire segéd-, illetve betanított munkásokat keresnek, a szakképzettek közül pedig javító-szerelőre, kereskedelmi eladóra, fémmezmunkálóra, vagonőrre, varrónőre, festőre van főleg kereslet, de piackutató, üzletkötő, általános iskolai tanár, tanító is található állás.

Tudatosan erőszakmentes iskolák

Az országban száz iskola nyerte el az „Erőszakmentes és egészségtudatos iskola” címet, melyek közül nyolc kitüntetett oktatási intézmény szegedi. Az intézmények igazgatói Farkas Katalintól, az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet (OFI) főigazgató asszonyától vehették át a 3 évre szóló kitüntető címet, az azt igazoló plakettet és oklevelet múlt év decemberében. Ezek az iskolák kiemelten foglalkoznak a biztonsággal és az egészséggel a mindennapokban, a már meglévő, működő programjaik mellé újabb és újabb terveket dolgoznak ki. A díjátadáson Farkas Katalin köszönetet mondott az Oktatási és Kulturális Minisztériumnak (OKM) a támogatásáért, valamint annak a százötven iskolának, amelyek csatlakoztak a mozgalomhoz, és tapasztalataikkal, rendezvényeikkel, pályázatukkal sokat tettek/tesznek az iskolai erőszak hathatós visszaszorításáért.

Az OKM közoktatási referense, Simonyi István arról beszélt, hogy az „Erőszakmentes és egészségtudatos iskola” cím nemcsak elismeréssel, hanem felelősséggel is jár a tanintézmények számára. Ez egy folyamat kezdete, melynek célja, hogy hosszú távon mind a tanárok, mind a diákok nyugodtabban mehessenek be az intézményekbe.

Felfüggesztett fogház az osztálytársát agyonverő fiatalnak

Halált okozó testi sértés miatt egy év, négy év próbaidőre felfüggesztett, fiatakorúak fogházában letöltendő fogházbüntetést szabott ki a Fővárosi Bíróság arra a szakközépisikolai tanulóra, aki tavalyelőtt januárban olyannyira bántalmazta osztálytársát Budapesten, a VIII. kerületben, hogy a sértett – miután hazament – életét vesztette. A szakközépisikolában az egyébként egymás mellett ülő két fiatal viszonya azért romlott meg, mert a sértett megjegyzéseket tett a vádlott roma származására. Az akkor 17 éves tanuló és 18 éves áldozata 2008. január 10-én olyannyira összeveszett, hogy már a tanítási órán bántalmazásig fajult a vita. Ezt előbb az osztálytársak, majd a pedagógus próbálta félbeszakítani, végül a veszekedőket külön-külön hazaküldte. A vádlott azonban a sértettet az utcán megütötte és megrúgta. Ennek következtében hunyt el.

Ösztöndíjat kaphatnak a szakiskolákban tanulók

Februártól a szakiskolákban a hiányszakmát választó tanulóknak ösztöndíj fizethető; az erről szóló kormányrendeletet elfogadta a kabinet. A szakiskolai tanulmányi ösztöndíj összege az első félévben egységesen havi 10 ezer forint, azt követően pedig a tanulmányi eredményektől függően differenciálható, maximum havi 30 ezer forint lehet. Tanévenként tíz szakma támogatható, az erről szóló döntést a Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottságok hozzák meg.

Alkotmánybírósághoz fordul a Fidesz

Két oktatásitörvény-módosítás, a közoktatási normatíva, illetve a felsőoktatási törvény önkormányzati jogköröket érintő része ügyében is alkotmánybírói normakontrollt kezdeményez a Fidesz. Pokorni Zoltán, a párt szakpolitikusa szerint egy elsős gyerek után a központi költségvetésnek megközelítőleg 300 ezer forintot kéne fizetnie január 1-jétől, szemben a juttatott 134 ezer forinttal. A politikus a felsőoktatási törvényt több ponton is módosító salátatörvény kapcsán kifejtette: a szabályozásnak megfelelően 2014-től felvételi követelmény lesz a szakok nagy részén az emelt szintű érettségi, amivel egyébként a Fidesz is egyetért. A probléma az, hogy számos olyan pontot is csatoltak a törvénybe, amelyek alapvető önkormányzati jogokat is érintenek, ezért pedig csak kétharmados többséggel lehetne módosítani.

Minimum 200 pont a belépő az egyetemekre, főiskolákra

A 2010 szeptemberében induló képzésekre február 15-ig kell jelentkezni, az elektronikus jelentkezés hitelesítésének határideje február 23. Az érettségi, nyelvvizsgát, felsőfokú végzettséget igazoló dokumentumok benyújtására, valamint a megjelölt szakok sorrendjének végső meghatározására (a sorrendet eddig az időpontig egyszer lehet megváltoztatni) a határidő 2010. július 8. A felvételi ponthatárokat július 22-én húzzák meg. Az eljárási díj harmadik éve 9 ezer forint, ami három jelentkezést foglal magában. További szakok megjelölésekor egyenként 2 ezer forintot kell befizetni az Oktatási Hivatalnak. Az eljárási díj befizetése alól a halmozottan hátrányos helyzetben lévők teljesen, míg a hátrányos helyzetűek fele részben mentesülnek. A pontszámítás a továbbiakban is a 400+80 pontos rendszerben folyik, ám a bekerülési minimum-ponthatár 160-ról 200-ra emelkedik az alapképzésben és az egységes osztatlan képzésben is. Az intézmények 2010-ben 56 ezer, államilag támogatott hallgatót vehetnek fel alapképzésre, egységes, osztatlan képzésre és felsőfokú szakképzésre. Szeptembertől tovább bővül a mesterképzések száma, már több mint 325 szakon 19 600 hely várja a továbbtanulókat. A felvétellel kapcsolatban további információk a www.felvi.hu internetes oldalon olvashatók.

Februárban 87 mesterképzést és 41 tanári szakképzést indítanak a felsőoktatási intézmények. A keresztféléves képzésre jelentkezők 33 százaléka a gazdaságtudományokat választotta. A bölcsészettudományi, műszaki és informatikai szakokra jelentkezett a felvételizők 27, tanári mesterszakra pedig 8,6 százaléka.

Egyetem lesz a Budapesti Műszaki Főiskola

Egyetemi rangot kap ez év elejével a Budapesti Műszaki Főiskola, miután teljesítette a felsőoktatási törvényben az egyetemekkel szemben megfogalmazott elvárásokat. A felsőoktatási intézmény új neve: Óbudai Egyetem. Az intézmény a Budapesti Műszaki Főiskola (illetve a jogelődök: a Bánki Donát Műszaki Főiskola, a Kandó Kálmán Műszaki Főiskola és a Könnyűipari Műszaki Főiskola) általános és teljes körű jogutódja. Az Óbudai Egyetem elnevezés a Luxemburgi Zsigmond király (1387–1437) által 1395-ben Óbudán alapított, majd néhány éves működési szünet után, 1410-ben újjáalapított első fővárosi egyetemre utal.

ÚJ ÉV, ÚJ SZABÁLYOK

Néhány fontosabb törvényi változás egy csokorban

Az új év az élet sok területén hozott változást. Január 1-jétől csökken a személyi jövedelemadó (szja), a távhó áfája, valamint a lakásvásárlási illeték, emelkedik viszont a jövedéki adó. Nő a minimálbér, a közszférában a gyes-ről, gyed-ről visszatérőket saját kérésükre kötelező lesz részmunkaidőben foglalkoztatni legfeljebb a gyermek hároméves koráig. Emellett szigorodik a büntető törvénykönyv, és módosul a KRESZ. Az alábbiakban a változásokról olvashatnak.

Kulcsok és sávhatárok

Január 1-jével változtak az szja szabályai: az alsó adókulcs 17 százalékra, a felső pedig 32-re csökken. Az alsó sávhatár ötmillió forintra emelkedik. Megszűnik a magánszemélyek különadója. Igaz ugyan, hogy a megemelt sávhatár nem egészen azt szolgálja, hogy kevesebb személyi jövedelemadót fizessünk, hanem 2010. január 1-től a munkavállaló bruttó bérehez adóalapba tartozóként beszámítják a munkáltató által kifizetett 27 százalékos járulékot. 2010-től az szja-adókedvezmények a családi kedvezmény és a hosszú távú megtakarításokhoz kapcsolódó adókiutalás kivételével megszűnnek. A vállalkozások munkavállalók után fizetendő járuléka öt százalékponttal csökken, a tételes egészségügyi hozzájárulás és a kisadók eltörlésével pedig könnyebbé válik a munkahelyek megőrzése és újak teremtése. A vállalkozások különadója is megszűnik.

Emelkedik a jövedéki adó mértéke: január elsejétől 8 százalékkal nő a gázolaj, 8,9 százalékkal pedig a cigaretta jövedéki adója. Ebben az évben – ha az Alkotmánybíróság nem semmisíti meg a törvényt – vagyondót kell fizetni egyes lakóingatlanok, a vízi és légi járművek, valamint a nagy teljesítményű személygépkocsik után. A lakásvásárlási illeték 4 százalékra csökken, ám 4 millió forintig továbbra is csak 2 százalékos mértékű illetéket kell fizetni. Januártól a kedvezményes, ötszázalékos áfakulcs alá kerül a távhó.

Gyermekeket érintő változások

A minimálbér 73 500 forintra nő. A legalább középfokú iskolai végzettséget, illetve középfokú szakképzettséget igénylő munkakörben foglalkoztatott munkavállaló havi garantált bérmini-

muma a teljes munkaidő teljesítése esetén 89 500 forint lesz. A minimálbér esetében ez 2,8 százalékos, a garantált minimálbér esetében pedig 2,3 százalékos emelkedést jelent 2009-hez képest. A közszférában a gyes-ről, gyed-ről visszatérőket saját kérésükre kötelező lesz részmunkaidőben foglalkoztatni legfeljebb a gyermek hároméves koráig. 2010-től azokban a családokban, ahol két vagy több aktív, tartósan munkanélküli van, csak az egyikük lehet jogosult rendelkezésre állási támogatásra (rát). Elindul a bölcsődei férőhelybővítési program – a kormány 2012-ig 15-16 ezer új férőhellyel kívánja bővíteni a nappali ellátást –, 15 százalékkal emelkedik a bölcsődei normatíva, és létrejön a családi gyermekfelügyelet intézménye. Idén már a 7. osztályos rászoruló gyermekek is ingyenesen étkezhetnek.

2010 januárjától 200 roma diplomás kezdheti meg határozatlan idejű munkaviszonyát a közigazgatás különböző szintjein. A kormány ígéretei szerint 2010 januárja és 2014 márciusa között Magyarország ötszáz cigánytelepe közül százat számolnak fel.

4,1 százalékkal emelkedik a nyugdíj, elindul a nyugdíjprémium rendszere, és januártól folytatódik a nyugdíjkorrekciós program is. Január elsejétől megszűnik a keresetkorlát azok esetében, akik 2008. január 1. előtt úgy vonultak nyugdíjba, hogy nem töltötték be az öregségi nyugdíjkorhatárt.

Szigorodó törvények

Szigorodik a büntető törvénykönyv: a pénzbüntetés kiszabható legalacsonyabb összege 3 ezer forintról 75 ezerre, legmagasabb összege pedig 10 800 000 forintról 108 millió forintra emelkedik; létrejön a központi szabálysértési nyilvántartás, amelynek célja, hogy nyilvántartsa a tettesek szabálysértési előéletét.

Január 1-jétől a 20 ezer forintot meg nem haladó tulajdon elleni szabálysértések ügyében nemcsak a jegyzőhöz, hanem a rendőrséghez is lehet fordulni,

ahol a felderítés érdekében a „halaszthatatlan cselekményeket” el kell végezni, és a bejelentést fel kell venni.

Megerősödik a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete, törvényi erőre emelkedik a banki magartatási kódex egy-egy passzusa, és szigorodnak a gyorskölcsönök felvételének lehetőségei.

Január 1-jétől módosul a KRESZ: a közúti közlekedés szabályai több mint 60 ponton módosulnak. A változtatás célja a szabályosan közlekedők, a kerékpárosok, a gyalogosok védelme, az előírások egységesítése, egyszerűsítése, a szabálykövető magartatás erősítése.

2010 első napjától rendelet szigorítja az autóbontók működési feltételeit. A járművek bontásához január 1-jétől a közlekedési hatóság által kiállított bontási engedély – bontási átvételi igazolás – lesz szükséges.

A kormány ígéretei szerint 2010 januárja és 2014 márciusa között Magyarország ötszáz cigánytelepe közül százat számolnak fel. 2010 januárjától 200 roma diplomás kezdheti meg határozatlan idejű munkaviszonyát a közigazgatás különböző szintjein

Január 1-jétől csak akkor fizetik ki a biztosítók a gépjárműkárak helyreállításához szükséges költségek bruttó összegét, ha a károsult által bemutatott számla tartalmazza a munkálatok megnevezését, anyagköltségét, munkadíját és a fizetendő áfát.

Biztos kéz a lánctartozások ellen

Idén már nem kaphat életjáradékot az az olimpiai érmes sportoló – sem edzője vagy özvegye –, akit szándékos bűncselekmény miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélt a bíróság, vagy a járadékra jogosító helyezését – például doppingolás miatt lefolytatott eljárás eredményeként – később elveszíti. Januártól a közfeladatot ellátó személyek közé tartoznak a gáz- és villanyóra-leolvasók.

Hatályba lép az élettársi kapcsolatok nyilvántartását létrehozó törvény is.

Az október közepe óta hatályos, az építőiparban jelentős problémákat okozó lánctartozások megfékezését célzó „Biztos kéz” programot január elseje után egy további lépéssel terjesztik ki. Így a 2010-ben meginduló közbeszerzési eljárásokban az építési beruházások esetében már kötelező lesz alkalmazni az építetői fedezetkezelőt

AZ INTEGRÁCIÓRÓL TANÁCSKOZTAK AZ INTÉZŐBIZOTTSÁGOK

Haladó hagyományként harmadszor tanácskoztak együtt a PSZ szakmai érdekvédelmére szolgáló csoportok (tagozatok) szűkebb grémiumát jelentő intézőbizottságok decemberben. Ezúttal a beilleszkedési, tanulmányi, magatartási zavarokkal küzdő gyermekek többségi iskolákba való integrálásának szerteágazó problémakörét vették górcső alá.

Az összevont intézőbizottsági értekezletek alapvető célja, hogy egy-egy aktuális, minden tagozatot érintő kérdéskör megvitatásával elősegítsék az egyes szakterületek (óvoda, szakképzés, gyógypedagógia stb.) sajátos gondjainak feltárását, és az adott téma kölcsönös érintkezési pontjainak keresésével tegyék hangsúlyosabbá az érdekvédelmi fellépést. Decemberben a beilleszkedési, tanulmányi, magatartási zavarokkal küzdő gyermekek többségi iskolákba való integrálásának szerteágazó problémakörét vették górcső alá. A jogszabályi háttér ismertetését követően – melyet *Ammerné Nagymihály Emília*, a gyógypedagógiai tagozat elnöke, szakértő adott elő – a jelenlévők az elhangzottakat és a mindennapi gyakorlatot vetették össze. (A témáról bővebben a 10. oldalon.)

A tanácskozáson részt vett *dr. Katonáné dr. Pehr Erika*, a Szociális és Munkaügyi Minisztérium (SZMM) főosztályvezetője, aki a gyermekvédelem szempontjából, és *Tary Ferenc*, szintén az SZMM munkatársa, aki pedig a szakképzés oldaláról közelítette meg a témát.

Érdekes tájékoztatást adott – melyet élénk vita követett – az integráció nemzetközi megvalósításáról, különös tekintettel a gyógypedagógia területére, *Sallainé Sipkai Zsuzsanna*, az Oktatási és Kulturális Minisztérium munkatársa.

Végül *Nagyné Schiffer Gizella*, az

ELTE Pszichológiai Pedagógiai Karának tanársegédje beszélt arról, hogy hogyan jelenik meg a tanárképzésben az integrációra való felkészítés.

Az elhangzott észrevételeket írásban is rögzítették az intézőbizottságok. Azok továbbítását az illetékesekhez *Szabó Zsuzsa* alelnök vállalta, az észrevételek sorsának figyelemmel kísérését, illetve érvényre juttatásuk segítését pedig a meghívott előadók.

Az alábbiakban az óvodai és a vezetői tagozatnak a témáról szóló véleményét közöljük.

Nem adottak az integráció személyi, tárgyi feltételei

Az óvodai tagozat szerint az integráció úgy történik a gyakorlatban, hogy annak sem személyi, sem tárgyi feltételei nem adottak; a finanszírozás elégtelensége miatt az intézmények nem kapják meg a fejlesztéshez szükséges pluszforrást. Az integráció túl magas csoportlétszám mellett valósul meg, s előfordul, hogy olyan gyermeket is integrálnak, akit nem volna szabad, akinek olyan mértékű a fogyatékosága (általában értelmi), hogy az már zavarja a csoport mindennapi, megszokott életét.

Úgy vélik, a gyermekek túl későn kerülnek szakértői bizottság elé (nem az óvoda hibájából, hanem mert így szól a törvényi szabályozás). Az eljárás hosszadalmas, mert a bizottságok, a Nevelési Tanácsadók nem rendelkeznek megfelelő személyi és anyagi kapacitással, emiatt a gyermek későn kapja meg a megfelelő fejlesztést, pedig már hároméves korban jól látható jelei vannak a problémáknak. **A legnagyobb gondot** a magatartászavaros gyerekek okozzák, mert jelenlétükkel, viselkedésükkel zavarják a pedagógiai munkát, az óvodapedagógusok pedig nem lettek átképezve, felkészítve a csoportba integrált

SNI-s, illetve magatartászavaros gyermekek nevelésére. A fenntartók ennek ellenére betették a csoportba az ilyen gyerekeket. Az intézményeknek, mivel meg sem kérdezték őket, nem volt választási lehetőségük, az alapító okiratot ennek megfelelően kellett módosítaniuk.

Problémát jelent az is, hogy az óvodai gyermekvédelmi felelősöknek nincs órakedvezményük, feladatuk pedig bőven van. Az is gond, hogy a problémás gyermekek szülei nem szívesen látják az óvónóket a családban. Az óvodai tagozat szerint az óvodáztatási támogatást is természetben kellene megadni a szülőknek, mert akkor fordítódna a gyermekekre.

A helyes út az integráció és a szegregáció megfelelő összhangja

A vezetői tagozat a jogi háttér megfelelőnek tartja, de úgy véli, a megvalósítást a fenntartók pénzügyi okokra hivatkozva sok esetben megakadályozzák. Szerintük a szaktanácsadói hálózat alacsony létszámmal működik, így a helyi szakemberek kevés segítséget kapnak. A pedagógusok munkáját segítő pedagógiai asszisztensek, gyógypedagógiai asszisztensek foglalkoztatását nem finanszírozzák a fenntartók. A nagy iskolákban, a társulásban működő kisebb iskolákban indokolt lenne iskolapszichológusok alkalmazása.

Leszögezték, a mindenáron való integráció sok osztályközösséget szétvert. Visszafordíthatatlanul romlott az ilyen közösségek fegyelmi helyzete, tanuláshoz való viszonya. Úgy vélik, el kell fogadni, hogy a szegregációnak igenis vannak pozitív elemei. Azonban a helyes út az integráció és a szegregáció megfelelő összhangja.

A vezetői tagozat úgy véli, korai a közoktatási törvény tervezett módosítása az óvodai felvételi korhatár két évre csökkentésére.

PSZ-kongresszus lesz február 20-án

Döntéshozó testületi ülést tartott december 14-én a PSZ Országos Vezetősége. Ezen az elnökség javaslatát elfogadva a résztvevők úgy döntöttek, hogy 2010. február 20-ára összehívják a PSZ kongresszusát, és megszavazták annak napirendi pontjait is. Eszerint az OV nagy többséggel elfogadta, hogy a kongresszus egyik napirendi pontja az elnökség által javasolt téma lesz: „Mit várunk az új kormánytól és önkormányzatoktól?” A másik: személyi kérdések.

Az Országos Vezetőség elfogadta az Országos Iroda 2010. évi költségvetési irányelveit, és *Horváth István* kérelmére – a személyét ért támadások ellenére – az OV bizalmat szavazott a Kollégiumi Szövetség elnökének, az elnökség tagjának.

Egy kőbányai iskola, amelyet Menyhárt Sándor igazgató „feltett” a térképre

AMI JÓ A GYEREKEKNEK, AZ NEKEM IS ÖRÖMET OKOZ

Ami az iskolának és a gyerekeknek jó, az neki is az, ez a vezérlőelve *Menyhárt Sándornak*, a kőbányai Szent László Általános Iskola igazgatójának. Egyike volt a „Kerülj a térképre” pályázat elindítóinak. A Haydn-év alkalmából az iskola kórusának úgy teremtett fellépési lehetőséget Kismartonban, hogy kibérelte az Esterházy-kastély koncerttermét, azóta a dalos torkú diákokkal már adventi hangversenyt is adtak Bécsben. Az iskola nevében pályázott, hogy segíthesse a náluk tanuló kínai, vietnami, mongol és horvát gyerekek beilleszkedését, iskolája több gimnáziummal közösen indul a Génius pályázaton, közben szervezi a jövőre százéves intézmény centenáriumi ünnepségét. Nem keveset tesz az iskoláért, az oktatásért, a gyerekekért, a jövőért. Mégis – szerény ember lévén –, csak erős rábeszélés után állt kötélnek, hogy ezeken a hasábokon szerepeljen.

Menyhárt Sándor 2004 óta igazgatója a kőbányai Szent László Általános Iskolának. Mint a fenti felsorolásból is kitűnik, ötletekben nem szenved hiányt, szívesen borzolja az oktatás állóvizét. Azt mondja, az odajáró 632 diák és az ott dolgozó 60 pedagógus már megszokta, hogy mindig kitalál valamit. Szerinte a magyar pedagógusok innovatívak és lelkesek, csak kell valaki, aki a nehézségeken átsegíti őket. Sőt örülnek minden új lehetőségnek, hisz „kirángatja őket a mindennapi tapasztalásból”. Ő pedig igyekszik. Azt mondja a „dolgok adódnak, csak meg kell látni a lehetőséget bennük”. Ilyen volt például, hogy amikor Füreden azt látta, milyen szép is tud lenni a sok virág, a gondozott környezet, hazajöve „szerzett” százezer forintot, és a tanterülettel együtt 1400 tő virágot ültettek az iskola előkertjébe, hogy aztán valamennyien gyönyörködjenek benne. Most annak örülnek, hogy két gyönyörű kerti padot kaptak az önkormányzattól, és hogy felújították a régi, míves tölgyfakapujukat is.

Menyhárt Sándor ugyan sok mindent maga talál ki, de, mivel a célja az, hogy az ötletei meg is valósuljanak, a megvalósításhoz mindig keres szövetségeseket is. Velük, a Szent László Gimnázium és a Brüsszeli Magyar Kulturális Intézet támogatásával indította el a „Kerülj a térképre” pályázatot. Ebben arra biztatták az általános és középiskolás diákokat, hogy az interneten mutassák be településük természeti, kulturális, építészeti vagy épp gasztronómiai értékeit a világnak. Az akció fővédnökének Cseh László háromszoros olimpiai ezüstérmes úszót nyerték meg, aki maga is Kőbányán járt iskolába, és ma is a Kőbánya SC uszodájában edz. „Nem szenzációt csinálunk” – szerénykedett akkor *Menyhárt Sándor* –, „csak azt szeretnénk, hogy a diákok saját szemszögükből mutassák be Magyarországot”. Eddig szép számmal érkeztek is pályázatok, a www.keruljaterkepre.hu honlapon mintegy 30 már megtalálható. A legtöbb Budapestről, Kecskemétről érkezett, de Dél-Magyarország és a Dunántúl diákjai is szívesen beneveztek rá.

Most azon munkálkodnak, hogy azokat is rávegyék a pályázaton való indulásra, akik eddig nem jelentkeztek. A műveket 2010. január 31-ig várják, az első díjat elnyert csapatok a Brüsszeli Magyar Kulturális Intézet támogatásával 2010 tavaszán brüsszeli utazáson vehetnek részt. A pályázatról az érdeklődők a www.keruljaterkepre.hu honlapon olvashatnak.

De *Menyhárt Sándor* igencsak büszke arra a koncertre is, amelyet decemberben az iskola kórusa meghívottként adott

Bécsben az adventi vásár alkalmából. Sőt meglepetésként még a magyar nagykövetségen is felléptek. Túl a sikereken a gyerekek megismerkedhettek Bécs nevezetességeivel is. Ám nem ez volt az első ausztriai fellépésük. *Menyhárt Sándor* ugyanis, azért, hogy diákjai bemutathassák tudásukat, egyszerűen kibérelte a kismartoni Esterházy-kastély koncerttermét. Történt ugyanis korábban, hogy a kőbányai iskola tanárai tantestületi kiránduláson Kismartonban jártak. „Amíg jártuk a kastély termeit, az idegenvezető azt is elmondta, a Haydn-év alkalmából milyen sok koncert lesz itt. Akkor jutott eszembe, a mi 51 éves kórusunk is énekelhetne” – mesélte *Menyhárt Sándor*. „Véletlenül volt nálam egy DVD is a műsorunkkal, arra gondoltam, megmutatom a kismartoniaknak. Ha elég jónak találják bennünket, ingyen is kijövünk koncertet adni. Am a meghívás elmaradt, ezért döntöttem: mi magunk – az iskola – kibéreljük a koncerttermet, és megmutatjuk a tudásunkat. Az osztrákok 2500 eurót kértek a helyiségért, 330 eurót a zongorahasználatért, 130 eurót a dobogóért. Úgy véltem, ennyit még ki lehet hozni a jegyek árából, csak hogy ehhez egy kórus nem elég. Ezért elmondtam a tervemet Újbuda polgármesterének, Molnár Gyulának, a székesfehérváriaknak, akik mind örömmel szálltak be a „buliba”, sőt a kismartoni polgármester asszonnyal is tárgyaltam, aki vállalta, hogy a városban kiplakátolja a műsorunkat. A kőbányai, fehérvári és újbudai önkormányzatok is kivették részüket a programból, és így történt, hogy a világ egyik legszebb és legjobb akusztikájú koncerttermében, a Soprontól 12 kilométerre lévő ausztriai Kismartonban bemutatkozott a kőbányai Szent László Általános Iskola Harmónia Gyermekkora, az újbudai Weiner Leó Zeneiskola és Zeneművészeti Szakközépiskola növendékei, az Ádám Jenő Fenntartói Gyakorló Általános Iskola kórusa és a székesfehérvári Hermann László Ifjúsági Szimfonikus Zenekar.

S hogy *Menyhárt Sándor* miért is látott neki a szervezésnek? Ő maga így vall erről: „Az Esterházy-kastélyban számos, világszerte nagy érdeklődésre számot tartó zenei rendezvényt tartottak, de a programfüzetben nem láttam magyar fellépőket. A nemzeti érzés azt követelte, hogy mi is ott legyünk. Úgy gondolom, ez az ország számára is jó reklám volt” – tette hozzá az igazgató.

Ám az igazgatónak – aki saját bevallása szerint sok időt tölt a diákok között – az iskolában tanuló vietnami és kínai, mongol és horvát gyerekekre is gondja van. Könnyebb beilleszkedésük érdekében az ELTE Neveléstudományi Tanszékevel közösen indultak a Magyar mint idegen nyelv tanítása az általános iskolában című pályázaton. Ezt meg is nyerték, így e téren a Szent László lesz a bemutatkozó iskola. Emellett az Apáczai Csere János Gimnáziummal és a Szent László Gimnáziummal közösen a Génius pályázaton természettudományi projekttel vesznek részt.

Közben – mivel az iskola ez évben lesz százéves – helytörténeti kutatással, digitális évkönyv készítésével, iskolatörténeti kiállítással készülnek a centenáriumra.

M. I.

Kiváló pedagógusok fóruma

Ebben a rovatunkban szeretnénk bemutatni azokat a pedagógusokat, akik kiváló munkájukkal sokat tesznek a magyar oktatásért, a gyerekekért, a jövőért. Ezért kérlek titeket, aki kollégájáról úgy gondolja, ezek közé tartozik, írja meg a nevét, elérhetőségét, hogy őt is bemutathassuk a lapban. Az ajánlatokat a millei@pedagogusok.hu címre, vagy a 06-70-602-8885-ös telefonszámra várom. Millei Ilona

EÖTVÖS JÓZSEF – EMLÉKPLAKETT KITÜNTETÉSEK

Idén is átadta a Pedagógusok Szakszervezete az Eötvös József-emlékplakettet. A kitüntetést idén a tiszaujvárosi Kaffka Margit pedagógus Nyugdíjas Klub, a miskolci Vasgyári Óvoda PSZ-alapszervezete, a székesfehérvári Tolnai Utcai Általános Iskola PSZ-alapszervezete, a marcali Noszlopy Gáspár Általános Iskola PSZ-alapszervezete és a kiskunhalasi II. Rákóczi Ferenc Mezőgazdasági, Közgazdasági, Informatikai Szakközépiskola kapta meg.

Az Eötvös József -emlékplakettet a Pedagógusok Szakszervezete 2000-ben alapította. A kitüntetéssel a települési önkormányzatokat, illetve a jól működő PSZ-szervezeteket, intézményeket ismeri el.

A tiszaujvárosi Kaffka Margit Nyugdíjas Klub

A klub december 2-án vehette át a PSZ kitüntető emléklakettjét. A tiszaujvárosi Kaffka Margit Nyugdíjas Klub több mint húsz éve az egyik legaktívabban működő kollektíva. Rendszeresen tartanak foglalkozásokat, példamutatón tartják össze a nyugdíjas kollégáikat. Szervezeti életükre jellemző a tervszerűség és a következetes taglétszámszervezés. Éves munkaterv alapján dolgoznak, amelyben – többek között – kulturális, sport- és ismeretterjesztő foglalkozások is szerepelnek. Tevékenységük jó példa a még aktív pedagógusok számára is.

A miskolci Vasgyári Óvoda PSZ-alapszervezete

Az óvoda működésére a jól szervezettség, a kitűnő információáramlás a jellemző. A vezetés és a szakszervezet között példás az együttműködés. Jó a munkahelyi légkör, mozgalmas a közösségi élet. A Vasgyári Óvoda Tagintézményeit 2004-ben integrálták, a négy tagintézményhez idén még egy ötödiket is kapcsoltak. A 2004-es integráció után a Szeder úti tagóvoda mint 100 százalékosan szervezett intézmény példaként szolgált. Az intézményvezetés hozzáállásának következményeként az idén az óvodához kapcsolt intézményben is nőtt a szervezettség, már 74 százalékos. A kollektíva igazi közösséget alkot, az integráció után is összekovácsolta a dolgozókat a munka mellett a több közös rendezvény, a kirándulások, színházlátogatások. Törődnek a nyugdíjas kollégákkal is.

A székesfehérvári Tolnai Utcai általános Iskola PSZ-alapszervezete

Az 1982-ben alapított intézményben huszonhét éve működik a Pedagógusok Szakszervezete. A szervezettség mindig magas

volt, a mai, nehéz viszonyok között is eléri a 65 százalékot. A közösség bízik a szakszervezeti titkárban. Többek közt ebben is rejlik a szervezet megtartó ereje, és a tagszervezés sem jelent gondot. Az információáramlást nemcsak a hirdetőtábla, az újságok, vagy épp az e-mailek segítik, hanem a nevelői értekezletek utáni beszélgetések, találkozók is. Az érdekképviselet jól működik az intézményben, annak vezetőjével – aki szintén tagja a szakszervezetnek – ideális a kapcsolat. Nemcsak az ország, de a város szakszervezeti életébe is aktívan bekapcsolódnak, annál is inkább, hisz a városi titkár az intézmény dolgozója.

A marcali Noszlopy Gáspár Általános Iskola PSZ-alapszervezete

Az iskola alapszervezetének taglétszáma 2003 óta a duplájára emelkedett. Ennek okát abban látják, hogy az országos vezetőség kellően odafigyelve képviseli az érdekeiket, és ha kell, kemény tárgyalásokat folytat a kormánnyal. Munkahelyi szinten színes programokkal gazdagítják a mindennapokat. Tagjaik érdekét minden körülmények között igyekeznek szem előtt tartani és képviselni. Szükség esetén anyagi támogatást is biztosítanak. Az iskola vezetésével jó kapcsolatot alakítottak ki, együttműködésük zökkenőmentes. Az alapszervezet tagjai elégedettek az intézményi alapszervezet vezetőségének munkájával.

A kiskunhalasi II. Rákóczi Ferenc Mezőgazdasági, Közgazdasági, Informatikai Szakközépiskola

Az iskola 1913-ban kezdte meg a működését, mára az ország legjobb szakképző intézményei közé tartozik. Az intézményben 95 éve indult el az oktatás, 45 éve vette fel a II. Rákóczi Ferenc nevet. Tizenöt éve világbanki program segítségével indult meg az a profilmódosítás, amellyel kialakult az iskola jelenlegi arculata. Közép- és felsőfokú képzés egyaránt folyik a falai között. A tantestület 1999 óta tagja a Pedagógusok Szakszervezetének. Az iskola létszáma az elmúlt évekhez viszonyítva nőtt, népszerűségét bizonyítja, hogy nagy a túljelentkezés. Az intézmény irányítása demokratikus, az iskolavezetés a fontosabb döntések előtt kikéri a szakszervezet, illetve a Közalkalmazotti Tanács képviselőinek véleményét. A pedagógiai programban foglaltakat a tevékenységben részt vevők maximálisan teljesítik. Az iskolában sok a fiatal, pályakezdő kolléga, az iskolai feladatok megoldásának ők is részesei. Az oktatás feltételei kiemelkedőek. Az érdekegyeztetés, a szakszervezettel folytatott párbeszéd folyamatos.

Gábor Dénes-díjak a legkiválóbbaknak

Hiller István oktatási és kulturális miniszter Gábor Dénes-díjat adott át dr. Trampus Péter gépészmérnöknek és dr. Székely Vladimír villamosmérnöknek decemberben Budapesten.

Hiller István beszédében azt hangsúlyozta, hogy tanulás, tanítás, oktatás és kutatás mindig összetartozó tevékenységek, s azok lesznek a jövőben is. Úgy fogalmazott, „ismert és ismeretlen embereket jött köszönteni, két nagyszerű professzort, akiktől tanulunk, s akik átadják a tudásukat”. De – tette hozzá – köszönt egy olyan gondolkodást, mentalitást is,

amely 20 évvel ezelőtt az innovációért, a kutatásért, a műszaki értelmiség elismeréséért díjat alapított.

Az oktatási és kulturális miniszter szerint különböző korok különböző módon értelmezik az innovációt. A hírek döntő többsége manapság arról szól, hogy válság van. De aki kreatív és kritikus, az a válságból kivezető útra is

gondol – folytatta. Ami a középkorban a föld, a 19. században az iparosodás, az a 21. században az oktatás, kultúra, innováció. Aki ezt korán felismeri, helyzeti előnyben van. Magyarország ereje az innovatív gondolkodásmódban és tehetségben rejlik. Ezt érdemes felismerni és a lehetőségekhez mérten kamatoztatni – hívta fel a figyelmet Hiller István.

NÉHÁNY GONDOLAT AZ ALSÓ TAGOZATOS OKTATÁS MEGÚJÍTÁSA CÍMŰ TANULMÁNYHOZ

Az alsó tagozatos oktatás megújítása címmel a nevelési, oktatási rendszerre vonatkozó tanulmányt közölte a Pedagógusok Lapja 2009. szeptember 10-i száma. Az ebben leírt vizsgálatok meggyőző erővel, érvekkel bizonyítják az alsó tagozatos pedagógiai munka megújításának időszükségét, halaszthatatlanságát.

A vizsgálatok az eddigi pedagógiai kultúra elemzésére alapozva a jövőre mutató pedagógiai programot kínálnak. Az alsó tagozatos oktatás jelentőségét az egyén életútja szempontjából hangsúlyozzák. (Ezt a Népfőiskola hallgatóival végzett legutóbbi felmérések is megállapították.) Egyben társadalmi kérdést állítanak középpontba, amellyel az ország ifjúságának jövőjét akarják előkészíteni.

A tanulmányban szereplő megállapítások évtizedek óta foglalkoztatják a neveléstudomány művelőit és a gyakorló pedagógusokat. A téma átfogó megközelítésbe ágyazódik, társadalmi kérdés-ként értelmezhető, ezért számíthat az oktatási szervek legitimizálására.

Milyen pedagógiai alapelvekre építhetők a tanulmányban foglaltak?

A gyermek méltóságát alapelvnek tekintő szemlélet! Elismeri minden egyes gyermek érdekét, partnerszerepét a nevelésben és az ismeretátadásban. Arra buzdít, hogy az iskolák legyenek örömteli, barátságos légkörűek! A tanárok, a diákok, a szülők közti jó viszony uralkodjék bennük, mert ezek az alapos, megbízható iskolai nevelésben elengedhetetlenek. Nemcsak az a fontos, hogy mit tanulnak a gyermekek, hanem az is, hogyan tanulnak, vagyis személyre szabott tanulási folyamatban helyezkedjenek el. A megalapozott személyiségfejlődés biztosításának a helyes értékrend kialakításának fejlesztése mellett kiemelkedő szerepe van, mert erre lehet építeni az ifjúság világképét.

Mindezekhez szükséges, hogy a felnőttek (pedagógusok, szülők) arra figyeljenek, amiben a diák jó, amiben kitűnik. Káros kudarcközpontba állítani és elítélni őket! A sikerekben legyenek érdekelték, hiszen minden gyermek rendelkezik képességekkel és tudással, de a tudásra készítésre, az ösztönzésre szükség van.

Már több évtizede a pedagógiai munka megújítására törekedtek

Iskolánkban (Budapest XI., Bikszádi u. 11–15.) már a 70–80-as években célul

tűztük ki az alapismeretek biztos elsajátítását minden gyermek számára. De nemcsak ez volt a cél, hanem ezzel egy időben az önbizalom, az értékelőképesség fejlesztése, a szociális készségek pozitív kialakításának elősegítése, a magatartások szabályozása is. (Ez a próbálkozás egy volt a sok közül, amelyet hazánkban a pedagógiai munka megújítása, a fejlődési fáziskülönbségek csökkentése, a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása érdekében végeztek.)

Az alsó tagozat harmadik párhuzamos osztályaiban frontálisan vezetett órákon kívül témakörönként olyan csoportfoglalkozásokat szerveztünk, ahol tanulóink aktuális teljesítményszintjét figyelembe véve hátrányait behozhatták, és ezáltal az új anyag elsajátítása sikeresebbnek bizonyult. Ezek az órák a gyermek érdekeit, és nem a tanárt állították középpontba. A nevelő alapos előkészítő munkát végzett (tudásszintfelmérés, egyéni feladatlapok kidolgozása stb.), majd szükség szerint egyénileg segítette a gyermekeket a foglalkozásokon, és az eredmények ismeretében a diákokkal együtt értékelt.

Feladatok a teljesítmény függvényében

Ezeket a foglalkozásokat az aktuális teljesítményszint alapján két párhuzamos osztályt bontottunk három csoportba. Más-más feladatokat kaptak a tananyag elsajátításában kissé elmaradottabbak, a közepesen teljesítők és az adott tárgyban kiemelkedő teljesítményt nyújtók. Az eredmények értékelését számítástechnikai eszközökkel szülők is segítették.

A csoportok eredményeit ismerve a szülők a gyermekeket is bevonták a következő témakör feldolgozása előtt a csoportok kialakításába. Akik az önálló feladatmegoldásban erősödtek, azok a közepes vagy a legjobban teljesítők csoportjába kerültek. Minden gyermek önbizalmat kaphatott, mert a leggyengébben teljesítők is el tudták sajátítani az alapismereteket. Közben az önértékelésük és a társaik megítélésének képessége is fejlődött.

Az azonban bebizonyosodott, hogy a szükséges ismereteket azonos időtartam alatt nem tudják elsajátítani. Ehhez még kiegészítő egyéni foglalkozásra is volt szükség.

Azokban a tantárgyakban, ahol a nevelők helyesnek tartották, hasonló

módszerrel szerveztünk flexibilis jellegű csoportokat. Nem keletkezett a gyermekekben az az érzés, hogy „beskatulyázták” őket. Az értékelés során megértették, hogy miben teljesítettek az előzőkhöz viszonyítva jobban. Ez ösztönözt. Érezték, hogy a jobb eredményért meg tudnak küzdeni. Ha szükségét érezték, segítséget kaptak az önálló feladatmegoldás során nevelőiktől.

Az eredmények megmutatták, hogy a tudásszinteltérés az alapismeretek tekintetében csökkent.

Csoportfoglalkozások a felső tagozatban

A felső tagozaton az egyes témakörök lezárása után szintén csoportfoglalkozásokat iktattunk be. Ezek a csoportok már önkéntes társulások voltak, vezetőiket is maguk a tanulók választották. Voltak bennük gyengébbek, közepesen teljesítő gyermekek és az adott tantárgyakban kiválóak. A csoportösszetételt a nevelők által készített szociometriai felmérések is igazolták, ezzel a gyermekek által alakított csoportok lényegében megegyezést mutattak.

A csoportórákon a diákok örültek a felszabadult légkörnek, az eddig gyengébben teljesítő társaik jobb eredményének, aktivitásának. Segítették egymást a nehezebb, problémát jelentő anyagrészek megoldásában. Az eredményeket az egész csoport sikernek könyvelhette el. Önbizalmuk növekedett, egymás iránti megértésük erősödött.

A csoportórák utáni értékelés időigényes feladatnak bizonyult. Világossá vált, hogy a csoportórák nem lehetnek tanórai időtartamúak.

A csoportvezetők beszámoltak az egymáshoz alkalmazkodás mértékéről, továbbá arról, hogy mindenki szerepelt-e, a tanártól kapott feladatok mellett még milyen kérdésekkel foglalkoztak, maradtak-e megoldatlan problémák, ha igen, mi ennek az oka. Kiegészítették a tanár által készített feladatokat bábjátékkal, képek gyűjtésével, versekkel, könyvekkel stb., de a beszédstílusról, a vitakészségről is szó esett.

A tavaly ismertetett tanulmány koncepciójának megvalósítása alapvető változást jelenthet iskoláinkban. Ehhez azonban az szükséges, hogy a koncepciót a kormány, a pedagógusok és a társadalom is elfogadja.

*Gálné dr. Nagy Olga kandidátus
ny. iskolaigazgató*

Ahol finnyás az óvó néni, ott a gyerekek is nagyon válogatnak

TÚL SOK A SÓ AZ ÉTELEKBEN, A CUKOR AZ ITALOKBAN

Az Országos Élelmezés- és Táplálkozástudományi Intézet tavaly az óvodák táplálkozás-egészségügyi helyzetét is felmérte. Ezer intézmény felmérését tervezték, 948-ban ténylegesen megtörtént a vizsgálat. A megállapítások között szerepel: az óvodai közétkeztetés sem minőségében, sem mennyiségében nem felel meg a követelményeknek.

Az óvodákban, az egész országra kiterjedően először végeztek ilyen vizsgálatot. A felmérés idején a mintába került óvodákba összesen több mint 75 ezer gyerek járt. A megállapítások között van például, hogy az óvodai közétkeztetés sem minőségében, sem mennyiségében nem felel meg a követelményeknek: a napi friss zöldséget, gyümölcsöt csak a közétkeztetők fele tudta biztosítani, az ételek sótartalma rendkívül nagy, a folyadékpótlást az óvodák egyharmadában nem az egészséges táplálkozásnak megfelelő italokkal biztosították, és a napi nyersanyag nettó normája országos átlagban 259 forint.

Román Péter, a Junior Vendéglátó Zrt. elnöke mint az egyik nagy, óvodákat is ellátó étkeztető cég vezetője üdvözölte a felmérést, és elmondta: fontos lenne, hogy a döntéshozók odafigyeljenek

arra, hogy a jövő nemzedékének az egészséges táplálkozását bizonyos fokig nem csak a piacnak kellene irányítani. Hozzátette ugyanakkor, a vizsgálatban nem szerepel, hogy az ellátás közbeszerzésen alapul, és ezek döntő többsége semmi mást nem határoz meg, csak az árat.

A felmérésben kétfajta óvodai étkeztetést vizsgáltak, önkormányzati működtetésű konyhákat, illetve olyan óvodákat, ahová kívülről szállították az ételt. Martos Éva, a felmérést végző Országos Élelmezés- és Táplálkozástudományi Intézet főigazgatója ugyan egyetértett Román Péterrel abban, hogy a közbeszerzésnél az ár az elsődleges, de hozzátette: nem pénz kérdése például az, hogy a főzésnél nem kell egyszerre magas sótartalmú ételízesítőt használni és még sózni is.

Szerinte gyerekkorban már megteremtjük a magas vérnyomás alapjait. A csapvíz bizonyára olcsóbb, mintha ha egy rendkívül édes szörpöt még tovább cukrozunk – sorolta a példákat. Martos Éva elmondta azt is, hogy bár becsléseik alapján 259 forintból sem lehetetlen egészséges ételt főzni, szükség lenne ötven-hatvan százalékos emelésre, vagyis meg kellene közelíteni a 400 forintot.

A minőség a normatívától is függ

Makár Barnabásné, a Pedagógusok Szakszervezete óvodai tagozatának vezetője minderről úgy vélekedik, az óvodai étkeztetés milyensége nagyon szórt, igazság szerint ahány intézmény, annyi konyha. Ezért szerinte bár a felmérésnek valószínűleg igaza van, de mint minden statisztika, sántít is. Hisz az étel minősége sok mindentől függ, többek között attól, hogy hol főzik, például óvoda óvodának, esetleg a középiskolai konyhán az óvodának, vagy épp egy nagy települési konyhán az összes intézménynek. Azt mondja, a tértési norma is szórt, hisz a Dunántúlon magasabb, mint a keleti országokban. Az étel minősége pedig erősen függ a normatívától, valamint attól is, hogy milyen a konyhások, az élelmezésvezetők hozzáállása. Az pedig, hogy milyen az étel íze, elsősorban a szakácsnő ízlésétől függ.

S hogy a gyerekek milyen ételt szeretnek? Leginkább olyat, amelyet megszoktak, amit otthonról ismernek. De a tagozatvezető azt is megfigyelte, ahol az óvó néni finnyásabb, ott a gyerekek is nagyon válogatnak.

TÍZEZER ÚJ ÓVODAI ÉS BÖLCSŐDEI FÉRŐHELYET ÍGÉRNEK

A következő egy-másfél évben összesen mintegy tízezer új óvodai és bölcsődei férőhelyet alakítanak ki – mondta Török Zsolt, az MSZP országgyűlési képviselője arra reagálva, hogy a Fidesz–KDNP szerint a szocialisták az intézkedéseikkel szétverik a bölcsődei ellátást.

Török Zsolt szocialista politikus elmondta: ebben az évben a bölcsődei és az óvodai férőhelyek jelentős mértékben bővülnek. Uniós forrásokból mintegy nyolcezer új bölcsődei és óvodai férőhelyet alakítanak ki a következő időszakban, ezek egy részét már elkezdtek építeni, egy részüket pedig a napokban adják át.

Kitért arra is, hogy a családi napközik normatíváját a tavalyi 246 ezer forintról 300 ezer forintra emelték, és további ezer férőhely kialakítására nyílik lehetőség. Megjelenik egy új intézménytípus is, a családi gyerekléte, amelynek finanszírozására mintegy 1500 férőhelynyi pénzt különítettek el a költségvetésből. Ezzel elsősorban a kistelepüléseken élőkön szeretnének segíteni – mondta, hozzátéve: így a következő egy-másfél évben összesen mintegy tízezer új óvodai-bölcsődei férőhelyet alakítanak ki.

Török Zsolt emlékeztetett: a gyes és a gyed szabályai áprilistól változnak. Mint mondta, a 2010 áprilisa után született gyerekekre vonatkozik az új szabály, tehát 2012-től érvényesül az, hogy nekik plusz bölcsődei férőhelyekre lesz szükségük. Szerinte ettől függetlenül mindent meg kell tenni annak érdekében, hogy a nők munkaerő-piaci integrációja, illetve a gyermekek biztonságos elhelyezése együttesen megvalósulhasson.

Török Zsolt Soltész Miklós, a Fidesz–KDNP népjóléti kabinetjének vezetője szavaira reagált, aki azt mondta: a szocialisták azt ígérték, a gyes és a gyed időtartamának lecsökkentésével párhuzamosan növelni fogják a bölcsődei férőhelyek számát. „Ezzel szemben nemhogy a bölcsődei férőhelyek száma nem nőtt, hanem csökkent a bölcsődék finanszírozása” – mondta. Szerinte a bölcsődei ellátás normatívája „nevészesen kevés”.

Soltész Miklós szólt arról, hogy a bölcsődékbe jelenleg 33 500 gyermek jár, 130 százalékos az intézmények kihasználtsága. Azonban abban a pillanatban, hogy május 1-jétől megszűnik a hároméves gyes és gyed, „csak a szocialistáknak a felmérései szerint legalább tízezer gyermeket akarnak beírni bölcsődébe” – mondta.

MÉG EGYSZER AZ ÉRTELMI FOGYATÉKOSOK INTEGRÁLT OKTATÁSÁRÓL

A Pedagógusok Szakszervezete Gyógypedagógiai Tagozata az utóbbi években a közoktatásban lejátszódó folyamatok kapcsán sokszor és sokféleképpen mondott véleményt, a leghangosabban azonban az értelmi fogyatékos tanulók oktatásban történő integrációjára emeltünk szót. Több beadványt küldtünk az ágazati minisztériumba, a különböző fórumokon én is minden alkalmat megragadtam ezzel kapcsolatos véleményünk megfogalmazásához. Így teszek most is.

Harminc éve vagyok gyógypedagógus, s azon szerencsések közé tartozom, akik hivatásként élhetik meg tevékenységüket. Az integrált nevelés, oktatás kapcsán azt tapasztalom, tapasztaljuk, hogy az ezzel foglalkozó szakemberek, oktatáspolitikusok még ma is gyakran összemossák a halmozottan hátrányos helyzetű, a roma gyerekek és a sajátos nevelési igényű tanulók integrációját, és a rendszerben nem tudják elhelyezni a beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarban szenvedő gyermekek problémáját sem. Pedig nem összemoshatók, mindegyiket külön kell vizsgálni, azzal együtt, hogy az előbb felsorolt kategóriákba tartozók is lehetnek értelmi fogyatékosok.

Nem tesz jót az eligazodásnak, hogy az utóbbi években a hazai jogi, törvényi háttér gyakran módosult. A sűrű jogszabályváltozások, a változó tartalmi megjelenítések következménye az, hogy az érintettek számára is egyre nehezebben követhető, értelmezhető a megfogalmazások.

A szabadidős integráció követendő példa

Az értelmi fogyatékos tanulók a sajátos nevelési igényűek körébe tartoznak, de annak csak egy „szeletét” fedik le [Ktv. 121. § 29. b)]. Én most csak az értelmi fogyatékos tanulók többségi általános iskolába történő integrációjáról szeretném elmondani a véleményem. A szabadidős integrációt messzemenőkéig támogatom. A tapasztalatok azt mutatják, ez igen pozitív hatással van az abban részt vevőkre. Úgy gondolom, a gyógypedagógiai szakma nagy mulasztása az, hogy mint követendő példát nem támogatta hangsúlyosabban ezt az integrációs formát.

Azonban az enyhe értelmi fogyatékos tanulók többségi általános iskolában, oktatásban, tanulásban történő integrációjával kapcsolatban vannak ellenvetéseim. Az értelmi fogyatékos diákoknak a tanulásához szükséges képességei sérültek, és ha nem megfelelő a többségi iskola pedagógusainak, diákjainak, dolgozóinak, a diákok szüleinek és magának a sajátos nevelési igényű gyermek szüleinek a felkészítése, akkor nagyon sok sérülés érheti. Gyakran hallok olyan érveket, hogy milyen jó hatással van az ún. ép övezetbe tartozó gyermekek személyiségfejlődésére a sajátos nevelési igényű tanuló jelenléte. Engem gyógypedagógusként az jobban érdekel, hogy a fogyatékos gyermek ezt hogyan éli meg. Hiszen ha nem megfelelően előkészített és nem körültekintően, szakszerűen zajlik a folyamat, a fogyatékos gyermek nap mint nap megéli a másságát. Ha nem fogadják el, esetleg csúfolják, nem fejlesztik az igényeinek megfelelően, annak visszavonhatatlan következményei lesznek. Ha nincsenek sikerélményei, az motiválatlansághoz vezet. Az iskolai sikertelenség agresszív viselkedést vonhat maga után, vagy olyan sérülések érhetik a személyiségét, aminek a hatása felmérhetetlen.

Képességek szerinti ellátás kell

Felelősségteljes gyógypedagógusként vallom, hogy akkor tudom a leghatékonyabban fejleszteni a rám bízott gyermekeket,

ha a képességeik szerinti ellátásban részesítem őket, a megfelelő pedagógiai módszerek ismeretében és alkalmazásával, azokat a segédeszközöket használva, amelyek segítik hátrányaik csökkentését. Olyan kompetenciák birtokába szeretném juttatni őket, amelyekkel az iskolás évek után meg tudnak jelenni a munkaerőpiacon. A kérdés az, hogy ezt milyen módon érem el a leghatékonyabban.

A sajátos nevelési igényű tanulók többségi iskolákban történő integrált oktatása rendkívül költségigényes tevékenység – lenne, ha azt szakszerűen, a jogszabályi előírásoknak megfelelően tennék. Természetesen vannak ún. „sikertörténetek”, de sajnos nagyon sok ellenpéldával találkozhatunk. Gyakran hiányoznak a jogszabályokban meghatározott feltételek. Nem elég a többségi iskola pedagógusának a jóindulata. Szaktudás, szemlélet is kell hozzá, ami nem jön magától. Időt, energiát és pénzt kell fordítani a megszerzésére. Elismerem, sőt nagyra becsülöm a többségi iskolák pedagógusainak az erőfeszítéseit, de megjegyzem, hogy ők alapvetően nem a sajátos nevelési igényű tanulók ellátására vállalkoztak.

Gyakran hallunk arról előadásokat, hogy milyen a külföldi gyakorlat, esetenként hatalmas csúsztatásokkal, olyan adatokat prezentálva, amelyek régen idejüket múlták. Ne az uniós és a tengeren túli gyakorlatot mutogassuk még mindig, ez nem vezet szemléletváltáshoz! A mai Magyarországon, ebben a gazdasági helyzetben, ezzel a hozzáállással kell felelősségteljesen megoldani a problémát. Azt vallom, hogy az értelmi fogyatékos tanulók ellátásával kapcsolatban minden körülmény alapos vizsgálata, elemzése után kell választani a rendelkezésre álló lehetőségek közül a tanuló érdekének a legmegfelelőbbet. Ne legyünk álszentek, és ne mondjuk, hogy ez így van, mert tudjuk jól, hogy ez nem valósult meg!

Értelmi fogyatékosok ellátásához kell a szegregált rendszer

Figyelembe kell venni természetesen a lakóhelyi lehetőségeket, hiszen ahol a településen egy alapfokú közoktatási intézmény van, ott az integrált elhelyezés megfelelőbb az utaztatás, a diákotthoni elhelyezés helyett. Az értelmi fogyatékos tanulók ellátását azonban a jelen viszonyok között csak a szegregált intézményrendszer lehetőségének megtartása mellett látom megoldhatónak.

Ezeknek a tanulóknak elengedhetetlenül szükségük van a gyógypedagógusi szaktudásra, a gyógypedagógiai módszerek alkalmazására, arra a szemléletre, amely alapvető módszernek a differenciált foglalkoztatást tartja, s azt, hogy a fogyatékos gyermekek elfogadása, szeretete alapvetés. (Nem akarom idealizálni a gyógypedagógiai intézményeket, tudom, hogy a minőség széles skáláján mozognak, de elvitathatatlannak tartom a gyógypedagógiai szemlélet meglétét.)

Nem szabad egy jól működő intézményrendszert – amelyre a gyakorlat szerint is szükség van – tönkretenni, és nem szabad egy nélkülözhetetlen hivatást degradálni. Eddig mindkettőben nagy károk keletkeztek, talán még megállítható a folyamat.

Akkor cselekszünk a XXI. század igényeinek megfelelően, ha a gyermekek valós szükségleteit figyelembe véve szervezzük meg nevelésüket, oktatásukat, fejlesztésüket.

Ammerné Nagymihály Emília
PSZ Gyógypedagógiai Tagozat
közoktatási szakértő

CSEKKEL SOKKAL KÖNNYEBB A NYARALÁS

Pályázatok és feltételek fiataloknak és nyugdíjasoknak

ESÉLY A PIHENÉSRE

Pályázat fogyatékossgal élők részére

Pályázók köre: azon belföldi illetőségű, 18. életévét betöltött fogyatékossgal élő személy, aki:

– fogyatékossgal támogatásban és/vagy vakok személyi járadékában, és/vagy magasabb összegű családi pótlékban részesül 2009. évben és

– havi teljes összegű ellátása és a pályázat beadását megelőző hónapban szerzett jövedelme együttesen nem haladja meg a nettó 80 000 Ft-ot.

Megjegyzés: A fogyatékossgal élő személyek – esetleges – kiegészítő tevékenységből származó jövedelme, illetve a foglalkoztató intézményben elszámolt nettó havi keresete nem kizáró ok, amennyiben az ellátások és a jövedelmek együttes összege sem haladja meg a nettó 80 000 Ft összegű értékhatárt.

A pályázatra rendelkezésre álló támogatási keret: 300 millió Ft.

A pályázaton egy fő önállóan vagy egy fő + egy kísérő (18. életévét betöltött személy) együttesen pályázhat.

A kérelem benyújtásának kötelező melléklete: a pályázat benyújtását megelőző hónapban kapott összes járandóságának átvételét igazoló dokumentum (postai szelvény vagy bankszámlakivonat másolata) és a foglalkoztató intézmény (amennyiben van) jövedelemigazolása a havi nettó keresetről. Gondnokolt személy esetében a gondnokságot igazoló okirat másolata is csatolandó.

A pályázattal elnyerhető támogatás formája és mértéke:

A fogyatékossgal élő személyek esetében az Alapítvány 40 000 Ft összegű Üdülési Csekket biztosít 15 000 Ft önrész megfizetése mellett. A kísérő személy részére az Alapítvány 20 000 Ft Üdülési Csekket biztosít 10 000 Ft önrész megfizetése esetén. A fogyatékossgal élő kísérő nélkül, azaz önállóan is pályázhat.

Pályázó személy havi teljes ellátásának és jövedelmének együttes összege	Üdülési Csekk értéke egy fő részére	Önrész
80 000 Ft-ig	40 000 Ft	15 000 Ft
Kísérő személy részére	20 000 Ft	10 000 Ft

Általános pályázati feltételek

A pályázatok kizárólag az előírt „PÁLYÁZATI ADATLAP 2010” formanyomtatványon vagy annak másolatán nyújthatók be. Az egyes pályázati kiírások szövege, valamint a pályázat benyújtásához szükséges adatlap a www.udulesicsekk.hu honlapról letölthető, vagy ezen kiadványunkban megtalálható.

A pályázatot a Magyar Nemzeti Üdülési Alapítványhoz postai úton kell eljuttatni. Cím: 1590 Budapest, Pf. 11.

A pályázat benyújtási határideje: 2009. december 1.–2010. január 31.

Az elbírálás határideje: A csoportosan (minimum 20 fő) beküldött pályázatok esetén folyamatos. Az egyénileg beérkezett pályázatok elbírálására a pályázat lezárását követően, 2010. február 15-ig kerül sor. A sikeres pályázatot benyújtók számára az MNŰA a keretösszeg kimerüléséig tud támogatást biztosítani.

Egyéb feltételek és rendelkezések:

• A Magyar Nemzeti Üdülési Alapítvány (továbbiakban Alapítvány) a támogatást csak névre szóló Üdülési Csekk formájában biztosítja.

• A 2010. évi pályázatok keretében csak azok a személyek ré-

szülhetnek támogatásban (kivéve a Vakációs program), akik 2009-ben nem nyertek el támogatást az Alapítvány szociális célú üdülési pályázatainak keretében.

• A hibásan, hiányosan vagy nem feldolgozható adatokkal kitöltött és/vagy kötelező mellékletek nélküli, illetve határidő után beérkezett pályázatok érvénytelenek.

• Az érvénytelenül beadott pályázatok hiánypótlására, javítására nincs lehetőség.

• A csoportosan (minimum 20 fő) beküldött pályázatok esetén a szervező nem lehet gazdasági társaság vagy egészségügyi és szociális közintézet.

• Az adatok valóságtartalmát az Alapítvány ellenőrizheti.

• A pályázók az elbírálás határidejét követően a 06 1 248 2150 telefonszámon – adóazonosító jelük bebillentyűzésével – automata útján értesülhetnek arról, részesültek-e támogatásban vagy sem.

• A pályázat eredményéről írásos értesítést csak azok kapnak, akik támogatásban részesülnek.

• Az Üdülési Csekk csak a rajta feltüntetett személy jelenlétében használható fel a csekken feltüntetett érvényességi időn belül. Az Üdülési Csekk átruházását a törvény bünteti.

• Az önrészt a pályázó saját költségén, vagy a pályázót támogató szervezet által befizetett alapítványi támogatásként közcélú adomány formájában fizetheti meg.

• Ugyanazon személy csak egy, az elsőként beérkezett pályázata alapján juthat az Alapítvány által biztosított támogatáshoz.

EZÜST NYÁR

Pályázat nyugdíjasok részére

Pályázók köre: azon belföldi illetőségű nyugellátásban részesülő, 62. életévét betöltött (pályázat benyújtásának időpontjában) személy, akinek havi teljes összegű ellátása nem haladja meg a 80 000 Ft-ot, és más jövedelemmel nem rendelkezik.

Rendelkezésre álló támogatási keret: 1500 millió Ft. A pályázat keretében egy adatlapon egy fő pályázhat.

A kérelem benyújtásának kötelező melléklete: a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság (NYUFIG) 2009. évi nyugellátás megállapítását tartalmazó igazolásának másolata (nem megfelelő sem a havi kifizetést igazoló szelvény, sem a bankszámlakivonat). Gondnokolt személy esetében a gondnokolságot igazoló okirat másolata is csatolandó.

A pályázattal elnyerhető támogatás formája és mértéke:

Az Alapítvány 40 000 Ft értékű, névre szóló Üdülési Csekket biztosít 15 000 Ft önrész megfizetése esetén.

Általános pályázati feltételek

A pályázatok kizárólag az előírt „PÁLYÁZATI ADATLAP 2010” formanyomtatványon vagy annak másolatán nyújthatók be. Az egyes pályázati kiírások szövege, valamint a pályázat benyújtásához szükséges adatlap a www.udulesicsekk.hu honlapról letölthető, vagy ezen kiadványunkban megtalálható.

A pályázatot a Magyar nemzeti üdülési alapítványhoz postai úton kell eljuttatni. Cím: 1590 Budapest, Pf. 11.

A pályázat benyújtási határideje: 2009. december 1.–2010. január 31.

Az elbírálás határideje: A csoportosan (minimum 20 fő) beküldött pályázatok esetén folyamatos. Az egyénileg beérkezett pályázatok elbírálására a pályázat lezárását követően, 2010. február 15-ig kerül sor. A sikeres pályázatot benyújtók számára az MNŰA a keretösszeg kimerüléséig tud támogatást biztosítani.

Egyéb feltételek és rendelkezések:

- A Magyar Nemzeti Üdülési Alapítvány (továbbiakban Alapítvány) a támogatást csak névre szóló Üdülési Csekk formájában biztosítja.
- A 2010. évi pályázatok keretében csak azok a személyek részesülhetnek támogatásban (kivéve a Vakációs program), akik 2009-ben nem nyertek el támogatást az Alapítvány szociális célú üdülési pályázatainak keretében.
- A hibásan, hiányosan vagy nem feldolgozható adatokkal kitöltött és/vagy kötelező mellékletek nélküli, illetve határidő után beérkezett pályázatok érvénytelenek.
- Az érvénytelenül beadott pályázatok hiánypótlására, javítására nincs lehetőség.
- A csoportosan (minimum 20 fő) beküldött pályázatok esetén a szervező nem lehet gazdasági társaság vagy egészségügyi és szociális közintézet.
- Az adatok valóságtartalmát az Alapítvány ellenőrizheti.
- A pályázók az elbírálás határidejét követően a 06 1 248 2150 telefonszámon – adóazonosító jelük beillentyűzésével – automata útján értesülhetnek arról, részesültek-e támogatásban vagy sem.
- A pályázat eredményéről írásos értesítést csak azok kapnak, akik támogatásban részesülnek.
- Az Üdülési Csekk csak a rajta feltüntetett személy jelenlétében használható fel a csekken feltüntetett érvényességi időn belül. Az Üdülési Csekk átruházását a törvény bünteti.
- Az önrészt a pályázó saját költségén, vagy a pályázót támogató szervezet által befizetett alapítványi támogatásként közcélú adomány formájában fizetheti meg.
- Ugyanazon személy csak egy, az elsőként beérkezett pályázata alapján juthat az Alapítvány által biztosított támogatáshoz.

VAKÁCIÓS PROGRAM**Pályázat szakiskolai tanulók részére**

Pályázók köre: szakiskola valamint szakiskolai tanulók érdekében tevékenykedő civil szervezet.

Kedvezményezettek köre: szakiskola nappali tagozatos tanulói.

Rendelkezésre álló támogatási keret: 100 millió Ft

A pályázat benyújtásának módja, helye: A pályázat kizárólag az előírt „VAKÁCIÓS PROGRAM PÁLYÁZATI ADATLAP 2010” formanyomtatványon nyújtható be. A pályázat szövege, valamint a pályázat benyújtásához szükséges adatlap a www.udulesicsekk.hu weboldarról letölthető, amelyet postai úton a Magyar Nemzeti Üdülési Alapítványhoz kell eljuttatni. Cím: 1590 Budapest, Pf. 11.

A pályázattal elnyerhető tanulónkénti támogatás formája és mértéke: az MNÜA a támogatást névre szóló Üdülési Csekk formájában biztosítja. Az MNÜA 25 000 Ft értékű névre szóló Üdülési Csekket biztosít 5000 Ft önrész megfizetése esetén. A pályázaton nyertes intézménynek/civil szervezetnek gondoskodnia kell az előírt önrész (saját hozzájárulás) beszedéséről és annak befizetéséről az MNÜA bankszámlájára a megjelölt határidőig.

A pályázat benyújtási határideje: 2009. december 1.–2010. január 31.

Az elbírálás határideje: az MNÜA a benyújtott pályázatokat folyamatosan bírálja el.

Egyéb feltételek és rendelkezések:

- Érvényesnek csak azon pályázatokat tekintjük, ahol a „VAKÁCIÓS PROGRAM PÁLYÁZATI ADATLAP 2010” adatlapon legalább 20 fő tanuló szerepel.
- A pályázati lehetőség a meghirdetett támogatási keretek kimerüléséig, de legkésőbb 2010. január 31-ig áll fenn.
- A Magyar Nemzeti Üdülési Alapítvány (továbbiakban Ala-

pítvány) a támogatást csak névre szóló Üdülési Csekk formájában biztosítja.

- A hibásan, hiányosan vagy nem feldolgozható adatokkal kitöltött és/vagy kötelező mellékletek nélküli, illetve határidő után beérkezett pályázatok érvénytelenek.

- Az érvénytelenül beadott pályázatok hiánypótlására, javítására nincs lehetőség.

- Az adatok valóságtartalmát az Alapítvány ellenőrizheti.

- A pályázat eredményéről írásos értesítést csak azok kapnak, akik támogatásban részesülnek.

- Az Üdülési Csekk csak a rajta feltüntetett személy jelenlétében használható fel a csekken feltüntetett érvényességi időn belül. Az Üdülési Csekk átruházását a törvény bünteti.

- Az önrészt a tanuló saját költségén, vagy a pályázó szervezet által befizetett alapítványi támogatásként közcélú adomány formájában fizetheti meg.

- Ugyanazon személy csak egy, az elsőként beérkezett pályázata alapján juthat az Alapítvány által biztosított támogatáshoz.

SZOLIDARITÁS**Pályázat több gyermeket nevelő munkavállalók részére**

Pályázók köre: azon belföldi illetőségű munkavállaló:

- aki a pályázat beadását megelőző hónapban teljes munkaidős munkaviszonnyal rendelkezett, továbbá

- akinek a pályázat beadását megelőző havi járulékalapot képező bruttó keresete nem haladta meg a 130 000 Ft-ot és más jövedelemmel nem rendelkezik, valamint

- aki kettő vagy több gyermeket (a pályázat benyújtásának napjaira 18. életévét be nem töltött gyermek) nevel saját háztartásában.

A pályázatra rendelkezésre álló támogatási keret: 1300 millió Ft.

A kérelem benyújtásának kötelező melléklete: a pályázat benyújtását megelőző hónapban kapott havi járulékalapot képező bruttó keresetere vonatkozó igazolás (munkáltató által ellenjegyzett bérjegyzék vagy keresetigazolás).

A pályázattal elnyerhető támogatás formája és mértéke: A kérelmező felnőtt részére az Alapítvány 40 000 Ft összegű Üdülési Csekket biztosít 15 000 Ft önrész megfizetése mellett. A kérelmezővel együtt igénylő 18 év alatti gyermek részére az Alapítvány személyenként 25 000 Ft összegű Üdülési Csekket biztosít 5000 Ft önrész megfizetése esetén.

Pályázó személy teljes havi járulékalapot képező bruttó keresetének összege	Üdülési Csekk értéke egy fő részére	Önrész
130 000 Ft-ig	40 000 Ft	15 000 Ft
Gyermekek részére egyenként	25 000 Ft	5 000 Ft

Általános pályázati feltételek

A pályázatok kizárólag az előírt „PÁLYÁZATI ADATLAP 2010” formanyomtatványon vagy annak másolatán nyújthatók be. Az egyes pályázati kiírások szövege, valamint a pályázat benyújtásához szükséges adatlap a www.udulesicsekk.hu honlapról letölthető, vagy ezen kiadványunkban megtalálható.

A pályázatot a Magyar Nemzeti Üdülési Alapítványhoz postai úton kell eljuttatni. Cím: 1590 Budapest, Pf. 11.

A pályázat benyújtási határideje: 2009. december 1.–2010. január 31.

Az elbírálás határideje: A csoportosan (minimum 20 fő) beküldött pályázatok esetén folyamatos. Az egyénileg beérkezett pályázatok elbírálására a pályázat lezárását követően, 2010.

február 15-ig kerül sor. A sikeres pályázatot benyújtók számára az MNÜA a keretösszeg kimerüléséig tud támogatást biztosítani.

Egyéb feltételek és rendelkezések:

- A Magyar Nemzeti Üdülési Alapítvány (továbbiakban Alapítvány) a támogatást csak névre szóló Üdülési Csekk formájában biztosítja.
- A 2010. évi pályázatok keretében csak azok a személyek részesülhetnek támogatásban (kivéve a Vakációs program), akik 2009-ben nem nyertek el támogatást az Alapítvány szociális célú üdülési pályázatainak keretében.
- A hibásan, hiányosan vagy nem feldolgozható adatokkal kitöltött és/vagy kötelező mellékletek nélküli, illetve határidő után beérkezett pályázatok érvénytelenek.
- Az érvénytelenül beadott pályázatok hiánypótlására, javítására nincs lehetőség.
- A csoportosan (minimum 20 fő) beküldött pályázatok esetén

a szervező nem lehet gazdasági társaság vagy egészségügyi és szociális közintézet.

- Az adatok valóságtartalmát az Alapítvány ellenőrizheti.
- A pályázók az elbírálás határidejét követően a 06 1 248 2150 telefonszámon – adóazonosító jelük bebillentyűzésével – automata útján értesülhetnek arról, részesültek-e támogatásban vagy sem.
- A pályázat eredményéről írásos értesítést csak azok kapnak, akik támogatásban részesülnek.
- Az Üdülési Csekk csak a rajta feltüntetett személy jelenlétében használható fel a csekkben feltüntetett érvényességi időn belül. Az Üdülési Csekk átruházását a törvény bünteti.
- Az önrészt a pályázó saját költségén, vagy a pályázót támogató szervezet által befizetett alapítványi támogatásként közcélú adomány formájában fizetheti meg.
- Ugyanazon személy csak egy, az elsőként beérkezett pályázata alapján juthat az Alapítvány által biztosított támogatáshoz.

Milyen szolgáltatások fizethetők Üdülési Csekkel?

A Magyar Nemzeti Üdülési Alapítvány (MNÜA), a Magyar Köztársaság Kormánya, valamint hat szakszervezeti konföderáció által 1992-ben létrehozott közhasznú tevékenységet ellátó civil szervezet az Üdülési Csekk kibocsátója.

A munkáltatók egyre növekvő arányban ismerik fel annak szükségességét, hogy hozzájáruljanak munkavállalóik, volt munkavállalóik és ezen személyek közeli hozzátartozóinak pihenéséhez, üdüléséhez, kikapcsolódásához. Ezen túlmenően a dinamikus növekedést nagymértékben segíti a korszerű on-line megrendelési lehetőség bevezetése is.

Az elmúlt évek kedvező változásaként folyamatosan bővül az Üdülési Csekk felhasználhatóságának köre, és ezáltal egyre több belföldi szolgáltató csatlakozhat az Üdülési Csekk-rendszerhez. Jelenleg 12 ezer elfogadóhely várja az Üdülési Csekk-tulajdonosokat különböző szolgáltatásaival. A szolgáltatók sokszínűsége biztosítja, hogy a mintegy kétfélmillió Üdülési Csekkel rendelkező felhasználó mindegyike találhasson magának, igényének megfelelő szolgáltatást.

Az Üdülési Csekk-rendszer célja, hogy mind többen pihenjenek, kapcsolódjanak ki, üdüljenek, sportoljanak, őrizzék meg egészségüket, előzzék meg a betegségeket hazai szolgáltatók segítségével.

Az Üdülési Csekk révén egyre több személy tud támogatott módon üdülni, pihenni, rekreálódni, kikapcsolódni, felfrissülni, azaz teljesebb emberi életet élni.

Az Üdülési Csekk természetbeni juttatásként nyújtható támogatás. Üdülési Csekket adó- és járulékkedvezményvel kaphat: munkavállaló, szövetkezeti tag, szakszervezeti tag, nyugdíjas, gazdasági társaság személyes közreműködő tagja és mindezen személyek közeli hozzátartozói, szakképző iskolai tanuló, kötelező szakmai gyakorlatának ideje alatt a hallgató, a Magyar Nemzeti Üdülési Alapítvány pályázata alapján szociálisan rászoruló.

Üdülési Csekket – az adóév első napján érvényes havi minimálbér összegéig – adó- és járulékként adhat munkáltató, szövetkezet, szakszervezet, Magyar Nemzeti Üdülési Alapítvány, gazdasági társaság (a személyesen közreműködő tagjának). Annak a magánszemélynek – vagy törvényes képviselőjének –, aki Üdülési Csekket ellenérték nélkül kap vagy engedménnyel vásárol, a csekket átadó kifizető számára nyilatkozatot kell adnia.

Ha a magánszemély az adóévben több kifizetőtől is átvett ellenérték nélkül vagy engedménnyel Üdülési Csekket (csekket), akkor részletezve kell feltüntetnie az egyes kifizetőktől átvett tételeket. Amennyiben nem kapott ellenérték nélkül vagy engedménnyel Üdülési Csekket, akkor erről nyilatkoznia kell.

A kifizetőnek – a másolati példányon – cégszerű aláírással kell igazolnia a fenti nyilatkozat átvételét; a magánszemélynek ezt a másolatot az elévülési idő lejártáig meg kell őriznie.

A kifizetőnek az ellenérték nélkül vagy engedménnyel magánszemélynek juttatott Üdülési Csekk értékéről, az engedmény mértékéről és a megfizetett adóról magánszemélyenként, az adóazonosító jel feltüntetésével adatot kell szolgáltatnia az adóhatóság számára. Javasoljuk, hogy az Üdülési Csekk átvételkor a fentiekben leírt adatokat külön írja fel magának!

Az Üdülési Csekk ingyenes juttatása adózási szempontból természetbeni juttatásnak minősül. A mindenkori minimálbért meghaladó rész (korlátozás nélkül) adóköteles, amelynek közterheit a juttató viseli.

Az Üdülési Csekk olyan utalvány, amelyet névértéken váltanak be az elfogadóhelyek.

Az elfogadóhelyeket a helyszínen matrica jelzi: „Üdülési Csekk ELFOGADÓHELY”

Az Üdülési Csekk elfogadóhelyek és az Üdülési Csekk pluszt nyújtó szolgáltatók címlistája megtalálható a www.udulescsekk.hu honlapon.

Az Üdülési Csekk felhasználása 12 ezernél is több elfogadóhely

Az Üdülési Csekket a csekktulajdonosok a Magyar Nemzeti Üdülési Alapítvány Üdülési Csekk forgalmazására létrehozott, az alapítvány kizárólagos tulajdonában lévő Nemzeti Üdülési Szolgálat Kft.-vel szerződéses viszonyban álló belföldi szolgáltatóknál használhatják fel. Az elfogadóhelyeket jól láthatóan elhelyezett matrica jelzi a következő felirattal: Üdülési Csekk ELFOGADÓHELY.

Az alábbi szolgáltatások fizethetők Üdülési Csekkel:

Szállás és a hozzá kapcsolódó egyéb szolgáltatások
Az elfogadóhelyi szerződéssel rendelkező szálláshelyszolgáltatók szálláshely-szolgáltatása és az ahhoz közvetlenül kapcsolódó egyéb saját szolgáltatásai (étkezőhelyi, fürdő-, gyógyászati, rekreációs, szabadidősport-, wellness-szolgáltatás stb.).

Étkezés

Elfogadóhelyi szerződéssel rendelkező szolgáltatók étkezési szolgáltatása.

Utazási szolgáltatások

Az elfogadóhelyi szerződéssel rendelkező utazási irodák igénybevételeivel szervezett belföldi turisztikai szolgáltatások költsége.

Vonatutak

Az elfogadóhelyi szerződéssel rendelkező távolsági vasúti tömegközlekedési szolgáltatást nyújtó vállalkozások járataira szóló egyirányú vagy menettérti menetjegyei.

Buszutak

Az elfogadóhelyi szerződéssel rendelkező távolsági tömegköz-

lekedési szolgáltatást nyújtó vállalkozások járataira szóló egyirányú, vagy menettérti menetjegyei.

Hajútak

Az elfogadóhelyi szerződéssel rendelkező belföldi hajózási szolgáltatást nyújtó vállalkozások menetjegyei.

Sétarepülés

Az elfogadóhelyi szerződéssel rendelkező sétarepülési szolgáltatást nyújtó vállalkozások menetjegyei.

Autópálya-díj

Az elfogadóhelyi szerződéssel rendelkező autópálya-matricát értékesítő helyeken négy- és tíznapos autópálya-matrica megvásárlása.

Kulturális szolgáltatások

Az elfogadóhelyi szerződéssel rendelkező **színházak, múzeumok, fesztiválok, egyéb kulturális rendezvények belépőjegyei, bérletei, valamint könyvtári szolgáltatás.** Továbbá felhasználható olyan **oktatási szolgáltatásra**, mely iskolarendszerű közoktatás, felsőoktatás és az iskolarendszerű szakképzés körén kívül eső, szervezett formában (**tanfolyam**) folyó oktatás, képzés, amely meghatározott hatósági bizonyítvány, valamely foglalkozás, munkakör ellátásához szükséges képesítés megszerzésére készít fel. (Kivéve: jogosítvány megszerzése)

Mozijegyek

Az elfogadóhelyi szerződéssel rendelkező **mozi belépőjegyei.**

Egészségmegőrzés, betegségmegelőzés

A fizikai és szellemi rekreáció igen széles körét felölelő szolgáltatások (wellness, fitnesz, természetgyógyászat, fogászat stb.) ellenértéke, valamint az egészségbiztosítás Üdülési Csekkkel fizethető az elfogadóhelyi szerződéssel rendelkező szolgáltatóknál.

Fürdő- és uszodai szolgáltatások

Az elfogadóhelyi szerződéssel rendelkező fürdő- és uszodai szolgáltatást nyújtó vállalkozások belépőjegyei, bérletei vásárolhatóak meg.

Sport- és szabadidő-szolgáltatások

Az elfogadóhelyi szerződéssel rendelkező sportszövetségek, szabadidősport-szolgáltatások részvételi díja, bérletek ára és **egyéb részvételi díjak.**

Vidámpark, HUNGARORING- és HUNGEXPO-rendezvények belépőjegyei, valamint Magyarország horgászható területeire értékesített horgászengedélyek, horgászjegyek vásárolhatóak meg az elfogadóhelyi szerződéssel rendelkező szolgáltatóknál.

Állat- és növénykerti belépők

Az elfogadóhelyi szerződéssel rendelkező állat- és növénykertek belépőjegye.

Kölcsönzés

Elfogadóhelyi szerződéssel rendelkező vállalkozásoknál igénybe vehető szabadidős cikk (kerékpár, vízi bicikli, kenu stb.), gépkocsi, motorkerékpár, lakókocsi kölcsönzésének ellenértéke.

Belföldi utasbiztosítás

Az Allianz Hungária Biztosító Zrt. fiókjában megkötött belföldi utasbiztosítás díja.

Internet-előfizetés

Elfogadóhelyi szerződéssel rendelkező vállalkozásoknál igénybe vehető internetes szolgáltatás ellenértéke.

Több alkalommal is felhasználható

A különböző címletértékben gyártott Üdülési Csekket tetszés szerint felhasználhatóak, akár eltérő időpontokban is.

Ki kaphat Üdülési Csekket? (adókedvezménnyel)

Üdülési Csekkhez az alábbiak szerint lehet hozzájutni:

Munkavállaló, szövetkezeti tag, szakszervezeti tag, nyugdíjas, gazdasági társaság személyes közreműködő tagja és mindezen személyek közeli hozzátartozói, szakképző iskolai tanuló, Magyar

Nemzeti Üdülési Alapítvány pályázatai alapján szociálisan rászoruló.

Ki adhat Üdülési Csekket? (adókedvezménnyel)

Munkáltató, szövetkezet, szakszervezet, Magyar Nemzeti Üdülési Alapítvány.

Az Üdülési Csekk felhasználása

Az Üdülési Csekkben megnevezett Felhasználó – a továbbiakban Felhasználó – a nevére szóló Üdülési Csekket a Magyar Nemzeti Üdülési Alapítvány Üdülési Csekk forgalmazására létrehozott, az Alapítvány kizárólagos tulajdonában lévő Nemzeti Üdülési Szolgálat Kft.-vel – a továbbiakban Forgalmazó – szerződéses viszonyban álló, a Weboldalon található belföldi elfogadóhelyeken használhatja fel Üdülési Csekkkel fizethető szolgáltatások ellenértékéért. Az Üdülési Csekk felhasználására kizárólag a Felhasználó jogosult, más személyre át nem ruházható. A Felhasználónak lehetősége van a szolgáltatások bármelyikét vele közösen igénybe vevő magánszemélyek költségeit is a nevére szóló Üdülési Csekkkel kifizetni.

Az Üdülési Csekk érvényessége

Az Üdülési Csekk felhasználására az Üdülési Csekkben feltüntetett érvényességi időn belül (annak gyártásától számított egy év) van lehetőség. A lejárt Üdülési Csekk fizetőeszközként nem fogadható el, cseréjére vagy a névérték pénzben történő megtérítésére nincs lehetőség.

Általános szabályok

Az Elfogadóhely köteles az Üdülési Csekket legalább névértéken elfogadni, de nem jogosult az igénybe vett szolgáltatások ellenértékén felüli összeget készpénzben visszaadni, sem pedig az Üdülési Csekket részben vagy egészben készpénzre váltani. Amennyiben a szolgáltatások ellenértéke meghaladja a Felhasználó rendelkezésére álló Üdülési Csekket értékét, a különbözetet a Felhasználónak ki kell egyenlítenie.

Az Üdülési Csekk letiltása

Amennyiben az Üdülési Csekk a Felhasználónak történő átadást követően, de annak felhasználása előtt kerül ki a Felhasználó birtokából, úgy a Felhasználó írásos bejelentés formájában kezdeményezheti a letiltását. A bejelentésnek tartalmaznia kell a Támogató nevét, az elveszett Üdülési Csekk darabszámát, értékét, sorszámát, Felhasználójának nevét, aláírását és értesítési címét. Amennyiben a Felhasználó a Támogató által nevesített, letiltani kívánt Üdülési Csekket számát tévesen adja meg, az ebből eredő hibás letiltás következményeiért a Forgalmazó nem vállal felelősséget.

A letiltáshoz szükséges formanyomtatvány a Weboldalon, Ügyfélszolgálat/Nyomtatványok címszó alatt megtalálható.

A bejelentést levélpostai küldeményként az 1593 Budapest, Pf. 737 címre, vagy faxon a 06-1/319-7511 számra kell megküldeni. A letiltás megtörténtéről Forgalmazó írásos értesítést küld a letiltást kezdeményezőnek.

A letiltott csekk állományát Forgalmazó a bejelentést követő hét első munkanapján teszi közzé a 06-1/248-2150 információs telefonszámon, és a Weboldal Elfogadóhelyek/Letiltott csekk menüpontjában.

A letiltást követő 60 nap elteltével, a csekk érvényességi idején belül a letiltott Üdülési Csekk újragyártása kezdeményezhető az Üdülési Csekk cseréje fejezetben részletezett módon, amennyiben a letiltott Üdülési Csekk a közzététel megelőző dátummal nem került elfogadásra. A szabályos elfogadás tényéről Forgalmazó írásos értesítést küld a letiltást kezdeményezőnek.

Emelt szintű érettségi lesz a belépő a felsőoktatásba

A POLITIKUSOK PEDAGÓGIÁJA

Több ponton módosította a közoktatási törvényt december 14-én az Országgyűlés. Eszerint 2012 szeptemberétől egyetemre, főiskolára csak az mehet, aki a kormány és a felsőoktatási intézmények által meghatározott tárgyakból emelt szintű érettségét tesz. A képviselők rábólintottak arra is, hogy a pedagógusok részvételi kötelezettség nélkül, önképzés keretében is elsajátíthassák a továbbképzés előírt követelményeit. Ugyanakkor elutasították, hogy a jövőben intézményvezetőnek, igazgatónak csak azt lehessen kinevezni, akit legalább a tantestület 40 százaléka is támogat.

Az MSZP által beadott közoktatás-törvény-módosítások közül 199 igen, 147 nem és két tartózkodás mellett elfogadta a T. Ház, hogy 2012 szeptemberétől a felsőoktatási intézményekbe való belépés feltétele a kormány és a felsőoktatási intézmények által meghatározott tárgyakból tett emelt szintű érettségi legyen. A kormány és az intézmények közösen határozzák meg a javaslatukat arról, mely vizsgatantárgyakból szükséges az emelt szintű érettségi vizsga letétele, de az intézmények javaslata valamennyi alapképzési szak esetén tartalmazza azt a tárgyat, amelyből az emelt szintű érettségi vizsga letétele mindenképpen indokolt.

Meghatározzák a követelményeket

A módosítás értelmében a felsőoktatási intézmény határozza meg, hogy milyen érettségi vizsgaeredményre és milyen középiskolai tanulmányi eredmény elérésére van szükség a felvételhez, a kormány pedig azt, hogy mely esetben lehet megkövetelni az egészségügyi, illetve a pályaalakmassági vizsgálaton való részvételt, s azokat az érettségi vizsgatárgyakat, amelyekből a felsőoktatási intézmények választhatnak.

Az érettségi bizonyítvány középiskolai végzettséget tanúsít, és – a felsőoktatásról szóló törvényben meghatározottak szerint – felsőoktatási intézménybe való felvételre, továbbá jogszabályban meghatározottak szerint szakképzésbe való bekapcsolódásra, valamint munkakör betöltésére, tevékenység folytatására jogosít – áll a jogszabályban.

Az érettségi egyes tantárgyaiból letett vizsga – az érettségi vizsgaszabályzatában

meghatározottak szerint – megismételhető. A törvény alapján a felsőoktatási intézmények a felvételi kérelem elbírálásakor a középiskolai tanulmányok során kapott osztályzatokat és a középiskolai tanulmányi versenyeken elért eredményeket – jogszabályban meghatározottak szerint – figyelembe vehetik, illetve figyelembe veszik. Az új rendelkezéseket első alkalommal azoknál kell alkalmazni, akik 2012 szeptemberében kezdik a tanulmányaikat az alap-, illetve osztatlan képzések első évfolyamán.

Több önképzés, kevesebb utazás

A pedagógusok életét kívánta megkönnyíteni az a törvénymódosítás, amelyet szintén elfogadtak a képviselők. Ennek lényege: a pedagógus-továbbképzés programjának biztosítania kell, hogy a résztvevő – a gyakorlati követelmények kivételével – az előírt követelményeket felkészítésen való részvétel nélkül, önképzés keretében is elsajátíthassa. Vagyis úgy adhasson számot a tudásáról, hogy ehhez csak egyszer kelljen a továbbképzés helyszínére utaznia.

Alkotmánybírósághoz fordult Súlyom László

Nem sikerült a Ház kétharmados többségének igen szavazatát megszerezni viszont a szocialistáknak az önkormányzati törvényt is érintő azon kezdeményezésükhöz, hogy intézményvezetőt – igazgatót – csak úgy nevezhessen ki a fenntartó, hogy figyelembe veszi a tantestület legalább 40 százalékanak igenlő véleményét is. Pedig az MSZP-sek elfogadták, és módosító indítványukból épp a fideszesek felvetésére vették ki, hogy a kinevezéshez a szülők és a diákönkormányzatok véleményét is figyelembe kelljen venni. Így a módosításokat jegyző *Tatai-Tóth András* szerint csak az derült ki, hogy a Fidesz nem ért egyet azzal sem, hogy a tantestületnek beleszólási joga legyen az igazgatói kinevezésbe.

Úgy tűnik, a köztársasági elnök is egyetért a Fideszsel. Súlyom László szerint az új rendelkezések egyike korlátozná a közoktatási intézményt fenntartók intézményvezető-kinevezési jogát, korlátozott vétőjogot adva a nevelőtestületnek. Az államfő álláspontja szerint az Alkotmánybíróság gyakorlatából egyértelműen az következik, hogy ha egy alap-

vető önkormányzati hatáskört az önkormányzati törvény szabályoz, akkor annak korlátozása csak kétharmados többséggel elfogadott törvényben történhet. Ez a feltétel a közoktatási törvény módosítása esetén nem teljesült, ezért Súlyom László szerint a törvény alkotmányellenes.

Megéri?!

Az lenne az igazi, ha a politika távol tartaná magát az iskolától, ha az intézményekben a világnézetű szemlélés mellett a pártsemlegesség is érvényesülni tudna. Sajnos azonban ahelyett, hogy e felé a boldog állapot felé tartanánk, a politika mind jobban befészkezi magát az intézményekbe. Ékes, vagy inkább éktelen példa erre az, hogy az Országgyűlés – kétharmados törvény lévén – nem szavazta meg, hogy a fenntartó önkormányzatok csak úgy nevezhessenek ki igazgatót az intézmények élére, ha a személlyel a tantestület legalább negyven százaléka egyetért. Vagyis, egyelőre marad a jelenlegi gyakorlat, hogy a pártoktól egyáltalán nem független fenntartó teljhatalmú úrként maga döntheti el, kit nevez ki egy-egy intézmény élére. És akár bevalljuk, akár nem, a tény az, hogy a pártoknak egyáltalán nem mindegy, ki ül az iskolaigazgatói székekben.

Szomorú lenyomata ez a mai magyar közéletnek. Kiviláglik belőle ugyanis, hogy a politika – miközben folyamatosan a pedagóguspálya presztízisének fontosságáról papol – nemhogy nem kíváncsi a tantestület véleményére, egyszerűen „tesz rá”. Ráadásul egy-egy „pártkatona” kinevezése jól működő oktatási műhelyeket tehet tönkre azzal, hogy megosztja a tanári közösséget, adáz személyi harcokra vagy – az állásföltés miatt – épp megalázkodásra és behódolásra kényszeríti a pedagógusokat. Így az iskolák legfőbb küldetésüket nem tudják teljesíteni, mégpedig azt, hogy demokratikusan gondolkodó és cselekvő állampolgárokat neveljenek. Az észérvek, a gondolkodás, a civil kurázi helyett pedig itt marad a zsigeri gyűlölködés, a szervilizmus és a középseren uralkodni tudó és akaró teljhatalom.

Millei Ilona

Az iskolai erőszak visszaszorítására nemzeti stratégia készül

A FIÚK VEREKEDNEK, A LÁNYOK KIKÖZÖSÍTENEK

Iskolai verekedésben minden tizedik diák vesz részt. A gimnáziumokban a legkevesebb, míg a szakiskolákban a legtöbb az agresszió. A tanárok csaknem 2 százaléka állította, hogy valamelyik diák fizikai erőszakot követett el ellene, ugyanerről a diákok kevesebb mint 4 százaléka tett említést. Mindez abból az iskolai erőszakra szóló országos felmérésekből derült ki, amelyet még decemberben ismertetett Ááry Tamás Lajos, az oktatási jogok biztosa.

Az iskolai erőszak nem csak a magyar oktatás legsúlyosabb aktuális problémája, szerte Európában gondot okoz. Léküzdésére az oktatási tárca több kezdeményezést tett, ezek egyike volt, hogy Hiller István oktatási és kulturális miniszter 2008 őszén felkérte Ááry Tamás Lajost, az oktatási jogok biztosát egy szakmailag átfogó kutatás elvégzésére. A kutatás eredményeiről még decemberben számolt be a jogbiztos és Sáska Géza oktatáskutató.

A gimnáziumokban kevesebb az erőszak

A kutatásból kiderült, a gimnáziumokban a legkevesebb, míg a szakiskolákban a legtöbb az agresszió, iskolai verekedésben minden tizedik diák vett részt. A 11. évfolyamon tanító tanárok csaknem 2 százaléka állította, hogy valamelyik diák fizikai erőszakot követett el ellene, ugyanerről a diákok kevesebb mint 4 százaléka tett említést. Jellemző módon az erőszakra, illetve gyakoriságára másképp emlékeztek a megkérdezett pedagógusok és tanulók. Így például a diákok 10 százaléka állította, hogy tanára bántalmazta, ugyanerre azonban a tanárok mindössze 2,6 százaléka emlékezett. Minden kétszázadik pedagógus számolt be arról, hogy szülőitől vagy más hozzátartozótól valamilyen szintű fizikai erőszakot, „rángatást vagy lökdösést” kapott.

Ááry Tamás Lajos elmondta: az agresszió két nagy eleme van, a nem verbális, mint például a barack, koki, ütés, pofon, rúgás stb., illetve a verbális, mint például az ingerült beszéd, kiabálás, káromkodás, megalázás, megszegyenítés. Magyarországon inkább a verbális agresszió a jellemző, a nem verbális jóval kevesebb tanár és diák, illetve diák és diák között.

A kutatási adatok elemzéséből kiderült, hogy a diákok között lényegesen több az erőszakos cselekmény, mint a diák-tanár viszonylatban. A diákok közül a fiúk inkább verekednek, míg a lányok inkább kiközösítenek.

A szakiskolákban a legmagasabb a tekintélytisztelet

Az agressziót tekintve az egyes képzési típusú intézmények között jelentős eltéréseket találtak a kutatók. A szakközépiskolákra a diákok egymás közötti verbális, tehát szóbeli agressziója a jellemző. A szakiskolák „egyedi vonásai” között említették, hogy csak itt mutatható ki a szülők és a pedagógusok közötti verbális agresszió.

A jellegzetes fegyelmezési eszközök is eltérők az egyes iskolatípusoknál; a gimnáziumokban inkább szóban igazítják helyre a rendbontót, a szakközépiskolákban elégtelent adnak ugyanezért, míg a szakiskolákban inkább kiküldik a diákot az óráról, vagy behívják a szülőket.

A tanárokkal szembeni tekintélytisztelet mértékét mérve kiderült, hogy ez a gimnáziumokban a legalacsonyabb és a

szakiskolákban a legmagasabb. A felmérés során azonban nem találtak különbséget a fővárosi és a vidéki iskolák jellemzői között. Ugyanakkor megállapították, hogy azokban az intézményekben, ahol nagy ugyan a tekintélytisztelet, de a jövőbe vetett hit alacsony, az agresszió is nagyobb. Ugyanez fordítva is igaz.

A kutatás nem igazolta, hogy a vallásosságnak bármilyen hatása lenne az iskolai agresszióra. Megállapították ugyanakkor, hogy azok a diákok, akik több időt töltenek a tévé előtt vagy a számítógépes játékokkal, agresszívebbek azoknál, akik kevesebbet. Azt azonban továbbra sem tudják: az eleve agresszív diákok néznek több televíziót vagy játékot, vagy éppen ezek teszik őket agresszívvá.

Az agresszió jelensége túlmutat az iskolán

Hiller István szakminiszter hangsúlyozta, az iskolai erőszak visszaszorítására tett másik intézkedés, hogy folyik a jogszabályi környezet áttekintése, annak pontosítása az Igazságügyi és Rendészeti Minisztériummal közösen. Hozzátette, az erőszak tompításához azonban nemcsak jogszabályi, de pedagógiai megoldások is szükségesek. Az erőszak megfékezésére a megoldás „helyben fakad”, jó lenne, ha a megelőzésére összefognának egymással a szülők, diákok és a pedagógusok. Ugyanakkor a nemzeti stratégia elkészítése szükséges, de legkorábban 2010 végére, 2011 elejére készülhet el.

Az oktatási jogok biztosa azt hangsúlyozta: az agresszió nem csak pedagógiai probléma, mert a jelenség túlmutat az iskolán, ugyanúgy, ahogy például a gyermekszegénység. A kutatás során 186 középiskolában töltötték ki kérdőívet a 11. évfolyamos osztályokban, valamint az itt tanító tanárok körében. A felmérésben 4375 diákot és 980 pedagógust kérdeztek meg. A kutatásra a tárca 10 millió forintot biztosított, ez az összeg kevés volt ahhoz, hogy a szülőket is megkérdezzék az iskolai erőszakra.

Az elkövetők és elszenvedők aránya a tanár–diák agresszió esetében a diákok szerint (%)

Agresszió	Elkövető a diák a tanárral szemben	Elszenvedő a diák	Az érintett diákok aránya
Kiabálás, káromkodás	15,3	34,1	38,3
Megszegyenítés	9	29,8	33,5
Fizikai agresszió	3,8	10,2	11,4

Az elkövetők és elszenvedők aránya a tanár–diák agresszió esetében a tanárok szerint (%)

Agresszió	Elkövető a tanár a diákkal szemben	Elszenvedő a tanár	Az érintett tanárok aránya
Kiabálás, káromkodás	17,4	23,2	31,2
Megszegyenítés	16,5	12,0	24,0
Fizikai agresszió	2,6	1,9	3,7

Forrás: oktatási jogok biztosa

FÓKUSZBAN A PEDAGÓGUSKÉPZÉS

Két évtizede tart a magyar felsőoktatás átalakulási folyamata – az első évek nagy elvi vitáit a kilencvenes évek mélyreható szerkezeti és méretbeli változásai követték, hogy azután az ezredfordulót követően egymás mellett, gyakran egymástól teljesen függetlenül haladjon az uniós igazodás Bologna-folyamata és a felsőoktatási intézmények önálló fejlesztési-túlélési stratégiája. Mostanára az eredmények számbavétele van soron.

A pedagógusképzés nem csupán hagyományai és számossága, hanem társadalmi beágyazódása miatt is mindig meghatározó része volt a felsőoktatásnak. A képzés valódi gondjait sokáig elfedte két sztereotípiá uralkodása: a tanár mint a nemzet elhivatott napszámosa és az anyagi megbecsülés hiánya. Ma sem könnyű őszintén és tárgyyszerűen szembenézni a realitásokkal, amelyek sértik ezt az idilli képet. Az immár legalább három évtizede tartó színvonalesést a szakma rekrutációs bázisában nem lehet anomá-

liának tekinteni. Nyilvánvaló, hogy a társadalmi értékrend, az ehhez igazodó mindenkori kormányzati preferenciák, valamint a képzési struktúra és tartalom minőségromboló hatása együttesen felelősek azért, hogy a közoktatásban tanító pedagógusok nagy többsége jóval gyengébb eredménnyel léphetett be a felsőoktatásba, s ehhez mérten kapott képzést is.

A tanárképzés Bologna-rendszeréről sokféle vita folyhat, de amely érvelésnek nem a színvonalproblémák okainak feltárása az alapja és azok megszüntetése a célja, az továbbviszi a részérdekerek és rövid távúságok primátusának rossz gyakorlatát. Ezzel szemben érvel *Hunyady György* akadémikus a Felsőoktatási Műhely című lapnak adott interjújában.

A minőség jegyében történt a doktori képzés bevezetése a kilencvenes évek közepén, s a mai kritikák is a minőséget firtatják a PhD-sok körében. Ez igazi, értelmes vita, amihez fontos adalék lehet annak megismerése, hogy mire mennek a doktoráltak képzettség-

gükkel, fokozatukkal a munkaerőpiacon. Az MTA Kutatásszervezési Intézetének biológushallgatók körében végzett felmérései sokirányú információt kínálnak minderről a döntéshozóknak és az érdeklődőknek egyaránt.

Az információk körének jelentős bővülését kínálja a Bologna-folyamatról az a tanulmánykötet, amely – *Kozma Tamás* szerkesztésében – nemzetközi dimenzióban vizsgálta a tapasztalatokat. Ennek megjelenése azt mutatja, hogy egyre inkább intézményesül a magyar felsőoktatási kutatás szakmai bázisa. Ezt bizonyítja, hogy a Budapesti Corvinus Egyetemen aktívan működik a Nemzetközi Felsőoktatási Tanulmányok Központja, amelynek eredményeit három tanulmány közlésével mutatják be.

A kötetben olvasható írások közös jegye, hogy immár nem csupán elszigetelt véleményalkotók, az intézmények periferiáin zajló esetleges kutatások termékei, hanem élő, kiépült és hatásos műhelyek tevékenységéből születtek.

MILLIÁRDOS ISKOLAFEJLESZTÉS A DUNAFÖLDVÁRI MIKROTÉRSÉGBEN

Iskolaépítés és iskolafelújítás kezdődött Dunaföldváron, Bölskén és Madocsán az Új Magyarország Fejlesztési Terv keretében elnyert, mintegy egymilliárd forint jóvoltából. Az előkészítő munkákra két, két és fél év ment rá, a kivitelezés a tervek szerint bő egy évig tart majd. Az átadási határidő 2011. május 15.

A Dunaföldvár–Bölske–Madocsa Mikrotérségi Oktatási Nevelési Intézmény fejlesztése mindhárom település intézményeit érinti. A gesztortelepülés, Dunaföldvár polgármestere, *Nagy Gáborné* szerint korszakos jelentőségű mind a három település életében ez a beruházás, amely pénzben kifejezve is nagyon nagy érték. A teljes beruházás 1,1 milliárd forintba kerül. Ennek jelentős része – kevés híján egymilliárd forint – vissza nem térítendő támogatás, amelyet az Új Magyarország Fejlesztési Terv keretében a Dél-dunántúli Operatív Programban nyertek el.

Az előkészítő munkákra két, két és fél év ment rá, a kivitelezés a tervek szerint bő egy évig tart majd. Az átadási határidő 2011. május 15. A közbeszerzési pályázatot az erre az alkalomra létrehozott DBM Konzorcium nyerte, amelyet a bölskei Unikorn-Épker Kft. hozott létre a bátaszéki székhelyű ALISCA BAU Építőipari Zrt.-vel.

Nagy Gáborné elmondta, hogy Dunaföldváron nagyon régi gondot hivatott orvosolni az intézményfejlesztés. Az iskola szétagolt, sok a korszerűtlen épület. A beruházás keretében 24 tantermes iskolát építenek, amelyhez tornacsarnok, illetve konyha-étterem is tartozik.

Bölskén egy új szárnyat építenek, mely – kapcsolódva egy meglévő épületrészhez – 17 tanterem kialakítását eredményezi. Madocsán egy emeletet építenek rá az alsó tagozatos iskola épületére, így itt is megszűnik az iskola szétagoltsága, egy helyre jár majd az alsó és felső tagozat.

Gelencsérné Tolnai Klára, Madocsa polgármestere arról beszélt, hogy községükben egyre csökken a gyermeklétszám, csak a társulásnak köszönhető, hogy helyben maradt a nyolc osztály.

A Dunaföldvár–Bölske–Madocsa Mikrotérségi Oktatási Nevelési Intézmény bölscsődét, óvodákat, általános iskolákat, szakképzőt, gimnáziumot, zeneiskolát és gyógypedagógiai intézményt foglal magába. Csecsemőkortól érettségig fogadják a gyerekeket, összesen több mint kétezret – mondta el *Petrovics Józsefné* főigazgató, hozzátéve, ebben a tanévben egy másik komoly pályázati sikert is elkönnyvelhetett az intézmény: 82 millió forintot nyertek el a kompetencialapú oktatás bevezetésére.

**Az előkészítő munkákra két, két és fél év ment rá, a kivitelezés a tervek szerint bő egy évig tart majd.
Az átadási határidő 2011. május 15.**

A NYOMOR ELLENI HARC ÉVE LESZ 2010

A nyomor és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelem tudatosításának éve lesz 2010 az Európai Unió számára. A félmilliárdnál kevesebb lakosú Európai Unió országaiban – nagy eloszlási aránytalanságok mellett – mintegy 80 millió ember él a nyomorküszöb közelében, köztük közel 20 millió gyermek.

Az EU-tagországok, valamint a kampányprogramhoz csatlakozó Izland és Norvégia összesen 17 millió euró uniós pénzzel gazdálkodhatnak, amit saját nemzeti hozzájárulással is ki kell egészíteniük. Ebből tudatosító kampányokat, iskolai tájékoztató rendezvényeket, kerekasztalvitákat, valamint a döntéshozók és a média számára szervezett felkészítő tanfolyamokat finanszíroznak. Szerveznek a témában újságíróversenyt, művészeti kiállítást, valamint két nagyszabású konferenciát is az év folyamán. A rendezvénysorozat hivatalosan január 21-én kezdődik egy magas szintű madridi értekezlettel – januártól június végéig ugyanis Spanyolország látja el az uniós soros elnöki tisztét.

Az EU úgynevezett Lisszaboni Stratégiája – amely nem keverendő össze az uniós intézményi és döntéshozatali

rendszerét megreformáló, 2009. december 1-sején életbe lépett Lisszaboni Szerződéssel – tíz évvel ezelőtt célként fogalmazta meg, hogy 2010-re döntő eredményeket kell elérni a nyomor felszámolását illetően az uniós területén. Az erőfeszítések ellenére ezt a célt nem sikerült teljesíteni: a félmilliárdnál kevesebb lakosú Európai Unió országaiban – nagy eloszlási aránytalanságok mellett – mintegy 80 millió ember él a nyomorküszöb közelében, köztük közel 20 millió gyermek. A mostani gazdasági válság, a növekvő munkanélküliség tovább ront ezen a helyzeten. A tíz évvel ezelőtt megfogalmazott stratégia kiinduló feltételei is változnak. Így például a kibővült unióban egyes országokból jelentős számú nyomorgó népesség vándorol át a jómódúbb tagországokba, és immár összeurópai problémaként kezd tudatosulni a romák tarthatatlan helyzete.

Az EU igyekszik minél nagyobb teret adni a döntéshozók és a társadalmi, nem kormányzati szervezetek közötti párbeszédnek, és 2010-ben kiemelt prioritás lesz a nyomor és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelem. E küzdelemben fontos szerepet kap majd az Európai Bizottság foglalkoztatás- és szociálpolitikai tárcája, amelyet José Manuel Barroso, a Bizottság elnöke Andor László magyar EU-biztosjelöltnek szán.

A félmilliárdnál kevesebb lakosú Európai Unió országaiban – nagy eloszlási aránytalanságok mellett – mintegy 80 millió ember él a nyomorküszöb közelében, köztük közel 20 millió gyermek

AZ ETNIKUMOK KÖZÖTTI EGYSÉGRŐL IS RENDELKEZŐ OKTATÁSI TÖRVÉNYT HOZTAK KÍNÁBAN

A különböző etnikai csoportok közötti egység biztosítására is hivatott regionális oktatási törvényt fogadott el az északnyugat-kínai Hszincsiang-Ujgur (Xinjiang Uygur) autonóm terület kormányzata. A törvény szerint bünvádi eljárás és büntetés vár azokra, akik veszélyeztetik az etnikai egységet, vagy az elszakadást hirdetik.

Az etnikumok egységéről is rendelkező új kínai oktatási törvény minden hszincsiangi lakos kötelezettségének írja elő, hogy munkálkodjon a nemzeti egység megszilárdításán, lépjen fel a megosztottság ellen. A jogszabály meghatározza az ezzel kapcsolatos oktatás alapelveit, módját és tartalmát. „Mindenkinek és minden szervezet számára tilos olyan beszédet tartani, amely veszélyezteteti az egységet, illetve olyan információkat gyűjteni, közölni, terjeszteni, amelyek károsíthatják az etnikumok közötti egységet” – tájékoztatott a jogszabályról *Eligen Imibakhi*, a hszincsiangi népi gyűlés állandó bizottságának elnöke. Úgy vélte, a törvény elő fogja segíteni az egyenlőséget, az

egységet, a harmóniát, és a hosszú távú stabilitást szolgálja Hszincsiangban. A törvény szerint bünvádi eljárás és büntetés vár azokra, akik veszélyeztetik az etnikai egységet, vagy az elszakadást hirdetik.

A törvény megfogalmazása már 2008 augusztusában megkezdődött, és december elejére öltött végleges formát. Megszövegezéséhez a jelentés szerint kikérték a helyi kormányzat tisztviselőinek, iskolák és kutatóműhelyek szakértőinek, valamint nem kormányzati szervezeteknek a véleményét. Az új törvény 2010. február 1-jétől lép hatályba.

Ez év novemberében ujgur nyelven két gyűjteményes kötetet adták ki a kínai törvényeknek és jogszabályoknak Hszincsiangban. A jogszabálygyűjtemény kétszáz – 1979 és 2009 között elfogadott – kínai törvényt és 98 olyan helyi rendelkezést tartalmaz, amelyeket

1998 és 2009 novembere között hoztak a hszincsiangi törvényhozók. A térségben különösen a vidéken élők nagy része nem beszéli a mandarint, az ország hivatalos nyelvét, és nem ismeri a kínai írásjeleket sem.

Az autonóm terület 21 milliós lakosságának több mint 60 százaléka valamilyen nemzeti kisebbséghez tartozik, többségükben ujgurok, míg kevesebb mint 40 százalék han kínai.

2009 júliusában Hszincsiang székhelyén, Urumcsiban 197 halálos áldozattal járó etnikai zavargások törtek ki, a randalírozók több mint 300 üzletet és 1300-nál több járművet gyújtottak fel, rongáltak meg. Később szélsőséges ujgurok injekciós tűkkel elkövetett „támadásokkal” riogatták a helyi han lakosságot, akik tüntetésen követelték a rend helyreállítását. A történetek miatt leváltották a város párttitkárait és rendőrfőnökét.

Tilos olyan beszédet tartani, amely veszélyezteteti az egységet, illetve olyan információkat gyűjteni, közölni, terjeszteni, amelyek károsíthatják az etnikumok közötti egységet

RENDRŐL, FEGYELEMRŐL, TARTÁSRÓL TANULTUNK TŐLE

Bakonyi László, az OH elnöke Arday Lajosné tanárnőre emlékezik

Mindannyiunknak volt olyan tanítója, tanára, akinek az arca talán már rég a múlt homályába veszett, de néhány szava, tette egy életre szóló iránytűt adott a kezünkbe tudásvágyból, emberségből. Olyan ajándék volt ez, ami sokkal drágább annál, hogy értékét pénzben mérhetnénk. Olyan ajándék, amiért csak a köszönet lehet elég nagy fizetség. Ezért döntöttünk úgy, hogy minden számunkban helyt adunk az emlékezésnek. Ebben a számunkban Bakonyi László, az Oktatási Hivatal (OH) elnöke mesél Arday Lajosnéról, arról a pedagógusról, akitől ő azt a bizonyos iránytűt megkapta.

A kedvenc tanárom – nézett rám kérdően Bakonyi László, az OH elnöke az interjú készítésekor –, hát ez nagyon nehéz kérdés. Az ELTE gyakorlóiskolájába, a Trefort utcai gimnáziumba jártam 1984-től, ma az ELTE Trefort Ágoston Gyakorlóiskolája nevet viseli. 1992-ben érettségiztem, és a legjobb szívvel gon-

dolok vissza az ott töltött évekre. Nagyon sokan tanítottak, de számomra meghatározó volt az első ott töltött két évem osztályfőnöke, Domokos Katalin, aki a magyart is tanította nekünk. De maradandó tudást kaptam Geröcs László tanár úrtól is, aki a gimnáziumban a matematika rejtelmébe vezetett be bennünket. Talán épp azért választottam a matematika szakot, mert nagyon élvezetesen és jól tanították ezt a tárgyat. Ők nagy mértékben hatottak a további sorsomra, ebből a szempontból ők voltak a legjelentősebbek. Persze, ez a gimnázium az ELTE gyakorlóiskolája volt, nagyon sok minőségi tanár tanított ott. Természetesen azért itt is voltak olyanok, akik csak kis nyomot hagyhattak bennünk, például azért, mert nagyon rövid ideig tanítottak. Csak egy példa, nyolc év alatt hét orosz tanár próbálta a nyelvet a fejünkbe verni. No, nem nagyon sikerült. Összességében mégis azt mondom, nagyon sok tanárunk volt, akikkel nagyon jó viszonyban voltunk,

és mindannyiunkra hatottak valamilyen formában.

Am mégis, ha visszagondolok, azt hiszem Arday Lajosné – aki a gimnázium első két évében földrajzot tanított nekünk – volt az, akitől a legtöbbet kaptuk. Őt nem szólítottuk a keresztnévén, mindenki csak Arday tanárnőnek hívta. Nagyon kemény tanár volt, olyan, aki előtt benn kellett lenni az osztályban, mert, ha ő már bement, utána már senki se léphetett be. Ha becsöngtetek, ő becsukta maga mögött az ajtót, és rögtön elkezdődött a nagyon is kemény számonkérés. Szó, mi szó, mi gimnazistaként nem nagyon örültünk ennek, nem nagyon szerettük ezt a hozzáállást, ezt a metódust. De meg kell mondanom, hogy az egyik legjobb tanárom ő volt. A legtöbbet ugyanis tőle tanultuk, és nem csak a földrajzról, hanem a rendről, a fegyelemlről és a tartásról is. Azt hiszem, ő volt az, aki számomra a legjelentősebb volt.

M.I.

„Egy kicsit magas és egy kicsit alacsony, játcsik velünk és kéntelen verni bennünket” A FELADAT AZ VOLT, HOGY BESZÉLJ A TANÍTÓDRÓL

Marcello D’Orta több mint tíz évig tanítóként dolgozott Nápolyban, s ezalatt színes, bámulatos nyelvtani hibákkal és önkéntelen humorral teli, 10-12 éves gyerekek dolgozatait gyűjtötte egybe. Az ősi bölcsességet és szemtelen derűt tartalmazó írásorozatban adta ki. Az alábbi az „Én reméljük megúszom” címűből való. A hibákat és a botorságokat is zseniálisan ültette át magyar nyelvre Magyarósi Gizella. A fordítást betűhíven közöljük.

Az én tanítómát Marcello D’Ortának hívják, elsőbe lett az enyém, mikor ovodába jártam, nem volt az enyém.

Nagyon szeretem őt, mert jó és egy csomó mindenre megtanít bennünket. Kéntelen bennünket verni, amiért nem fogadunk neki szót. Látcólag harminc éves, de egy kicsit öttel több. Szakállas, szemüveges. A haja egy kicsit barna, egy kicsit szőke. Kék és zöld szemet visel. Nyáron leburnul, télen nem. Egy kicsit magas és egy kicsit alacsony, játcsik velünk és kéntelen verni bennünket.

Nincs valami jóba a többi tanítónénivel, mert a többi tanítónéni csak kiabál és játcsa az eszít és minél öregebb annál jobban játcsa az eszít, és állandóan cigerettázik a folyóson nem tud semmit.

Az én tanítóm elmagyarázott nekünk bizonyos dolgokat, és megmondta hogy „mit tuggya azt a többi tanítónéni!”

Az én tanítóm nagyon jól rajzol és mindenki hozzá jön, de karácsonyi meg anyáknapi ajándékot nem tud csinálni, ezért az anyák mindig duzzogni szoknak.

Ő sose akar semmi évvégi ajándékot, de mi akkor is adunk neki. Én az idén olyan ajándékot hozok neki, amiér 10000 lírát fizetek, a felit édesanyám álja, a másik felit Armaduccióé.

ÖNÖK A MÁÉRT FELELNEK!

Részlet Elie Wiesel a magyar parlamentben elmondott beszédéből

Zsidóként szólok önökhöz, olyan emberként, akinek az életére nagy, sőt mondhatni drámai hatással volt a magyar történelem és kultúra. Azon férfiak, nők és gyermekek egyikeként szólok önökhöz, akik zsidó családból származva Romániában látták meg a napvilágot, de Magyarországon keresztül kerültek Auschwitzba. (...) Ez alkalommal is szeretnék szót ejteni a múltra való emlékezés fontosságáról. Ahogyan a régi görögök keresték a szépséget, s a rómaiak a boldogságot, úgy vannak a zsidók szüntelenül elfoglalva az emlékeikkel.

„Amikor az önök katonái 1940-ben megérkeztek Máramaroszigetre – jól emlékszem még –, az ottani zsidóság megkönnyebbüléssel és bizalommal fogadta őket. Otthon többnyire jiddisül beszéltünk természetesen, de a második nyelvünk a magyar volt. Magyar iskolába jártam. Héberül imádkoztam, jiddisül álmodtam, a beszélgetéseink viszont többnyire magyarul zajlottak. Édesanyám kívülről tudta Petőfi és Ady verseit. Nagymamám hadiözvegy volt: a férje, az én nagyapám, akinek a nevét viselem, felcser volt az osztrák–magyar hadseregben, ott harcolt és esett el. A zsidók hosszú-hosszú időn át ennek az országnak a leghűségesebb polgárai közé tartoztak.

Aannyira büszkék voltunk a magyarságunkra, hogy naiv módon azt gondoltuk, megvéd bennünket. Olyannyira így volt, hogy amikor hírt vettük a deportálásokról, és hogy az úti cél ismeretlen, meg voltunk győződve róla, a kormány sosem árulhat el bennünket. Nyilván elrejtenek majd valahol, egy munkatáborban, téglagyárban, Magyarországon belül, biztonságban.

Emlékszem, és le is írtam már, hogyan jöttünk el otthonról utoljára. Édesapám könnyezett. Sose láttam azelőtt sírni. Anyám – úgy tűnt – mélyen el van merülve a gondolataiba. A kishúgomon vörös kabátka, aranszőke haját gondosan megfésülték. A csendőrök taszigáltak minket, bottal noszogattak, rákiabáltak a húgomra is, ránk is: Gyorsabban! Gyorsabban! Attól a perctől fogva gyűlöltem őket. És ma is a gyűlölet az egyetlen kapocs köztünk.

Emlékszem arra is, ahogy megérkeztünk a Nagyzsinagóga udvarára. A bejáratnál sorba állítottak minket. A magyar tiszt a papírjainkat kérte. Beléjük se nézett, azzal a mozdulattal hajította a kukába, az illúzióinkkal és az életünkkel együtt.”

Amit most felolvastam önöknek, 1954/55-ben írtam. Minden szava igaz. De harag és reménytelenség szülte, a gyűlölet addigra elmúlt. Voltaképp sosem gyűlöltem igazán senkit. Egészen biztos, hogy nincs bennem gyűlölet a mai Magyarország iránt. Nem gyűlölök én ma senkit sem. (...) És mégis, a múlt része a jelenünknek. (...) Azok, akik megtagadják a múltat, szegyen és romlást hoznak a történelmünkre. (...)

Vajon a történelem következménye vagy elfajulása volt az, ami történt? Vajon az volt-e a célja, hogy megtanítson minket óvakodni az olyan helyzetektől, amikor az ember az isteni teremtés kudarcává lesz? Arisztotelésznek volna igaza, aki szerint a filozófia a botránkozás és a félelem hatására indul fejlődésnek?

Némelyikünk mindkettőt átélte. De a mi rémületünk és szomorúságunk nem az új generációké. Önök közül azok, akik kései születésűeknek vagy erkölcsi bátorságuknak köszönhetően nem voltak részesei a bűntetteknek, nem löktek zsidókat a Dunába, nem verték őket halálra az utcán és nem adták át Eichmann tettetársainak, *per definitionem* ártatlanok. Nem vagyok hajlandó a kollektív bűnösségben hinni. Önök nem is a tegnapiért felelnek, hanem a máért, nem azért, ami a sötét emlékeket szülte, hanem azért, ami önökön áll. Önök, e parlament tiszteletre méltó tagjai közül azok, akik önszántukból tanulmányozták tragikus történelmünket, szövetségeseink és barátaink; mások, akik a régi-új gyűlölet nevében a tagadást prédikálják, nem méltók sem nemzeti, sem népi szolidaritásunkra. Talán valóban csak kicsiny, marginális kisebbséget jelentenek, de a történelem megtanított minket arra, mi minden következhet kis csoportok manipulatív tevékenységéből. A kis nyilas csoportok gyilkos ereje szavakban gyökerezett, mocskos szavakban, gyűlölködő szavakban, mérgező szlogenekben, melyek mások nyilvános megalázására, erőszakra és öldöklésre buzdítottak. A tettek a szavakat követték, ahogyan mindig. És akkor már gyakran késő.

Nem az volnék, aki vagyok, ha ezt az ünnepélyes alkalmat ki nem aknáznám, és nem sürgetném önöket – arra apellálva, ami a legnemesebb és legjobb önkben –, hogy határolódjanak el a politikai közélet, sajtó és irodalom antiszemita és rasszista elemeitől. Szegyen hoznak erre a nemzetre, félelmet keltenek a zsidó kisebbségben és más kisebbségekben, amilyen például a roma kisebbség. Miért nem követik önök Franciaország és Németország példáját, és nyilvánítják a holokauszttagadást nem csupán egyetlen vagy abszurd tettnek, hanem törvény által szankcionálható véteknek? Miért nincs az iskolákban nagyobb súlya a holokauszt oktatásának? (...) Az emlékezet célzatos megrostálása vagy megcsonkítása elkerülhetetlenül keserűséget, frusztrációt és szükségtelen szépségtelenséget szül a jelen helyzetben, amikor minden erőnk mozgószókat kell a rasszizmus elleni harcra. Az ilyesmi nemcsak mindenestül erkölcstelen, hanem ostobaság is – ahogyan ostobaság az antiszemitizmus is, az írott emberi történelem legvénebb kollektív előítélete. A történelem ezt nekünk már többször is bebizonyította. Ki az antiszemita? Aki azelőtt gyűlölt engem, hogy a világra jöttem volna. Hitler és tanítványai, köztük a nyilasok számára zsidónak lenni önmagában is halálra méltó vétek volt.

Megtanultuk a múltból a közömbösség veszélyeit is. Emlékezzenek arra, amit mondok: a szeretet igazi ellensége nem a gyűlölet, hanem a közöny. A mások szenvedése iránti közöny a magunk szenvedését is némává és terméketlenné teszi. Nem a folyamat kezdete ez, hanem a vége. A nép, amelyhez tartozom, többek között azért is szenvedte el, amit elszenvedett, mert túl sok volt a közönyös szemlélő.

A nemzet igénye, hogy önmagára büszke lehessen, méltányolható igény. Minden tagjának joga van hozzá. Önök is, ugyanúgy, mint mások, arra lehetnek büszkék, ha a végzet emberivé formálásának vágya megvan önkben.

Legyenek méltók az eszméikhez, legyenek elszántak a valóra váltásukban. (...)

A kora esti csúcsforgalomban dőcögött a 70-es trolis. Az utazók csendben túrták a hosszú utazást a Király utcában, csupán kicsi gyerekek nyugösködtek, vagy épp énekléssel töltötték az időt. Egyszer csak megszólalt egy érdes hang: „Egy baj van csak, hogy a zsidók nem sülnék a kemencében.” A hang tulajdonosa nem volt részeg, nem volt „belöve”. Az utasok hallgattak. Ezért gondoltam, hogy közreadom Elie Wiesel, a hatvan év után Magyarországra látogató, a koncentrációs tábor szörnyűségét gyerekként megtapasztaló, világhírű Nobel-békedíjas író szavait, amelyeket decemberben a magyar parlamentben mondott el. M. I.